XVII. Quod aut(em) ap(osto)l(u)s ait. LXXIII

ideoq(ue) necessitate subditi estote. ad hoc ualet ut intelligam(us)
quia necesse e(st) p(ro)pt(er) hanc uitam subditos nos e(ss)e. oportere.
Non resistentes siquid illi auferre uoluerint. in quo
sibi potestas data e(st). de temporalib(us) reb(us). Que q(uonia)m transe
unt. ideo et ista subiectio non in bonis quasi p(er)mansu
ris. sed in necessariis huic t(em)p(or)i constituenda est.

XVIII. Quod aut(em) ait ap(osto)l(u)s LXXV.

carnis p(ro)uidentiam ne feceritis in concupiscentiis. Osten
dit non e(ss)e culpam carnis p(ro)uidentiam. quando ea pro
uidentur que ad necessitate(m) salutis corporal(is) ualent.
Si aute(m) ad sup(er)fluas delectationes atq(ue) luxurias uel s(ic)
in his gaudeat que carne cupit. recte reprehendit(ur)
quia p(ro)uidentiam carnis in concupiscentiis facit.

XVIIII. Quod aut(em) dicit ap(osto)l(u)s. LXXVIII.

tu quis es qui iudices alienum seruu(m). Ad hoc dicit
ut his reb(us) que possunt bono animo fieri et malo. iu
diciu(m) deo dimittam(us). Nec audeamus de alterius
corde q(uo)d n(on) uidem(us) ferre sententiam. In his u(ero) reb(us) que
ita comprehendunt(ur). ut eas bono et casto animo non
posse fieri manifestum sit. non p(ro)hibet(ur) si iudicem(us). Itaq(ue)
hoc q(uo)d de cibis dicit. quia ignorat(ur) quo animo fiat.
uult non uult nos e(ss)e iudices sed deum. De illo aute(m)
nefario stupro ubi uxorem patris sui quida(m) habuerit
precepit debere iudicari. Non eni(m) poterat ille dicere
bono animo se tam inmane flagitium commisisse.
Ergo quecumq(ue) facta ita manifestant(ur). ut n(on) possit dicere
bono animo fieri. iudicanda s(unt) a nob(is). Que aut(em) ita fiunt
ut q(uo) animo fiat ignorent(ur). n(on) iudicanda sed seruanda iudicio
d(e)i sic(ut) scriptu(m) e(st) que occulta s(unt) deo. q(ue) aut(em) pala(m) s(unt) nob(is) et filiis n(ost)ris.

XXV. Alia sunt peccata infirmitatis alia impietie alia malitie
Infirmitas & impietas contraria sunt uirtuti & sapientie
Malicia contraria e bonitati. Quisquis ergo nouit quid
sit sapientia dei potest existimare que sunt peccata
uenalia. Et quisquis nouit que sit bonitas dei pot
existimare quib; peccatis certa pena debeat. & hic et
in futuro seculo. Quib; bene tractatis probabilit iudicari
potest. qui non sint cogendi ad penitentiam luctuosa
& lacrimabile quis peccata fateant & quib; nulla omni
no salus speranda sit. nisi sacrificium obtulerit deo spm
contribulatum. ppenitentiam. · L. III ·

XXVI. Ipse hostis potest plerumq; iniuste decipi. uelut si
cum pacti aliqd fit. de temporali pace quas indutias
uocant. & non seruat fides & cetera talia. LXXXI.

XXVII. Qd dns dicit pseudo pphas. multa signa & pdigia fac
turos. ita ut fallant si fieri potest. etia electos ammonet
utiq; ut intelligamus quedam miracla etiam scelera
tos homines facere. qualia sci facere non possunt.
apud deum
Nec tamen ideo potioris loci arbitrandi sunt. Non eni
acceptiores erant deo quam popls isrl. magi egiptior
q popls isrl quia non poterat ille popls facere. qd illi
faciebant. quis moyses in uirtute dei maiora potuerit.
Sed ideo non omib; scis ista tribuunt ne pniciosissimo
errore decipiant infirmi existimantes in talib; factis
ee maiora dona. q in opib; iusticie quib; uita eterna co
parat. Pptea hinc dns phibet discipulos gaudere cu
ait. nolite in hoc gaudere. qm sps uob subiecti sunt.
Sed gaudete qm nomina usa scripta sunt in celo. Cu
ergo talia faciunt magi. qlia nonnq sci faciunt. talia

talia quidem inuisibiliter et apparent. sed diuerso fine et
diuerso iure fiunt. Illi enim faciunt querentes gloriam
suam. illi querentes gloriam dei. R.

Quemadmodum plerique mali milites. quos imperatoria discipli
na condempnat. signis imperatoris sui non nullos possessores
terrent. et ab eis aliquid quod publice non iubetur extorquent.
Ita nonnumquam mali christiani. uel scismatici uel heretici per no
men christi aut uerba aut sacramenta christiana exigunt.
aliquid a potestatibus quibus honori christi cedere indictum est.
cum aliis iubentibus uoluntate cedunt ad seducendos
homines cedunt quorum errore letantur. quapropter aliter mag
(alii mali)
faciunt miracula. aliter boni christiani. aliter per signa publice iusti
tie. propterea mirum est quod signa ualerent cum ab eis adhiberentur. quod
etiam cum usurparentur ab extraneis. qui omnino suum nomen
ad istam militiam non dederunt. propter honorem tamen
excellentissimi imperatoris sui ualent. ex quibus fuit ille de quo
discipuli domino nuntiauerunt. quod in nomine eiceret
quem eis non sequeretur. Ad Adylarium.

Magi per priuatos contractus. boni christiani per publicam iustitiam. Mali christiani

XXVIII. Ait dominus quicumque dimiserit omnia sua propter me. accipiet
in hoc seculo centuplum. et in futuro uitam aeternam possi de
bit. Aliud dimiserit aliud uendidit. Propterea et in his que di
mittenda mandauit. etiam uxor commemorata est. quam
nullis humanis legibus licet uendere. Christi autem legibus
nec dimittere. excepta causa fornicationis. R. XXIX.

Si infidelis inquit apostolus discedit. discedat. non est seruituti
subiectus frater aut soror in huiusmodi. id est si infidelis noluerit
esse sub coniuge fideli. hic agnoscat fidelis se iam liberatum
ne ita se subiectum deputet seruituti. ut ipsam dimittat
fidem ne coniugem amittat infidelem. hoc et fidelibus atque
parentibus hoc et de fratribus ac sororibus intelligitur propter christum

omnes dimittendos. cum proponit ista condicio ut xpm
dimittat si illum habere desiderat. hoc ergo et de domo atque
agris hoc est de his rebus quae iure pecuniario possidentur.

Siquis non renuntiat omnibus quae eius sunt. Item
non potest meus discipulus esse. Perfecto renuntiat etiam diuitiis
suis si quas habet sed aut sicut eas omnino non diligens. to
tas distribuat indigentibus et superfluis exoneret sarcinis. aut
sicut plus diligens xpm. spem ab eis transferat in ipsum. atque
ita utatur illis. ut facile tribuens et communicans thesaurizet
in caelo. parati usque sit quemadmodum parentes et filios et
fratres et uxores hoc modo et ista relinquere si talis conditio propo
sita fuerit. ut nisi dimisso xpo eas habere non possit.

Ad epistola ad bonefatium episcopum cataquensem.

xxviiii. Nichil autem aliud credere quam fidem habere. Ac per hoc cum
respondetur paruulus credere qui fidei non dum habet affectum.
respondetur fidem habere propter fidei sacramentum. et con
uertere se ad dominum propter fidei sacramentum. quia et ipsa res
ponsio ad celebrationem pertinet sacramenti. Item. Paruu
lum et si non dum fides illa quae in credentium uoluntate
consistit. iam tamen ipsius fidei sacramentum fidelem facit sicut
credere respondetur. ita enim fideles uocantur. non rem ipsam
mente annuendo. sed ipsius rei sacramentum percipiendo.

Aug. ad presbyterum et hylaricium. de uita sanctorum

xx. Non debuit repudiari sententia libri sapientiae. qui meruit
in ecclesia xpi de gradu lectorum ecclesiae. xpi tam longa an
nositate recitari. et ab omnibus xpianis ab episcopis usque ad ex
tremos laicos. fideles penitentes catecuminos cum ue
neratione diuinae auctoritatis audiri. Item.

Qui sententiis tractatorum instrui uolunt. oportet ut istum
librum sapientiae ubi legitur raptus est ne malicia mutaret

intellectum ei. omnib; tractatorib; anteponant. Quin
sicut ante posuerunt. etiam temporib; primis aplorum
egregii tractatores qui eum testem adhibentes nichil
se adhibere nisi diuinum testimonium crediderunt.

Lib sapientiae

qui tanta numerositate annorum legi meruit in ecclia
xpi. inquo et hoc legitur para debet iniuriam quoniam resistit
eis. qui p meritis hominum falluntur. omn

.p.. ladro.

XXVI. Istum cumanum. NICHOLAVS. PP. LIVOLADRO.
ad aplorum limina festinasse cognoscite. et penitentiae
modum pro perpetro quem filiorum homicidio sibi impo
situm manifestasse. Quorum quendam temperauimus eo quod
suffragia aplorum principis nutritoris nri postulare deuo
te temptauerit. Nam eundem ad beati archangeli ora
culum ire uolentem instantia temporis reuocauit.
atq; constitutionis sibi imposite modum continentem
eplam uestre sanctitati deferendam aplica sollicitudo transmisit. In ea ergo ita statutum est ut triennio ante fores ecclie
pro peccatis suis oraturus consistat. et deinde inter audito
res permaneat quadriennio. Ut septem annorum curricu
la. absq; comunicatione dominici corporis ac san
guinis transeat. ita quidem ut omnib; dieb; uite sue carnem
non manducet. et in isto septiennio uinum n sumat.
nisi dieb; dominicis et festiuitatum. Ab inde quinquen
nio. trib; dieb; p septimanam a uino abstineat. ut XII.
annis quantitas penitentiae extendatur. Liceat itaq;
illi uxorem ppriam non deserere. ne forte incidat in ad
ulterium. et p occasionem unius delicti precipitetur fragilitate
carnis in peius. Concessimus et enim ei calciatum ad uos peruenire.
Ac deinde triennio discalciatum ire debet. Et uestimentis

scdm quantitatẽ temporis & aeris tempie indu
atq; lacte psit. Cetum ũ ita actis ipsi discernen
tes: p omnia considerare & disponite. quatinus & euange
lica misericordia in illo agnoscat & canonica auctoritas conseruetur.
At tam primitus ei castum sumere. atq; possessione
suam habere: & post septimum annũ usq; ad diẽ mor
tis pseueret in iam dicta penitentia. atq; arma nisi cont
paganos non ferat.

xxxii. Dno & beatissimo & uenerabilit suscipiendo patri &
cõsacerdoti seni sanctippo augustin' in dno salutẽ. Officio
debito meritis tuis salutans dignationem tuam. tuisq;
orationib, ualde commendans insinuo prudentiae tuae
habundantiũ quedam in fundo strabonianensi ptinen
tem ad curam nram ordinatum epm pbrum fuisse.
Qui cũ non ambularet uias seruoz dei. non bona fama
habere cepit. Qua re conterit' non tam temere aliqd
credens sed tam plane sollicitior factus. operam dedi si
quomodo possem ad aliqua male conuersationis eius
certe puenire indicia. Ac primo compi eum pecuniã
cuidam rusticani de uno apud se commendato inter
uertisse ita. ut nullam inde posset pbabile redde
rationem. Deinde conuictus atq; confessus ÷ Die ieiu
nii natal dni quo etia agrippitana ecclia sicut cete
ieiunabat cũ tam profectus ad ecclesiam uale fecisset colle
ge suo agrippitano hora ferme quinta & cum secum
nullum clericũ haberet in eod fundo restitisse. & apud
quandam male fame mulierẽ & prandisse & cenasse.
et in uicina & in ead domo mansisse. In huius aute
domo iam quidã clericus nr ypponiensis remot' erat.

et hoc iste optime novit sed negare non potuit. Na
que negavit deo dimisi. que occultare permissus non est iudi
cavi. Timui ei committere ecclesiam presertim inter here
ticorum circumlatrantium rabiem constitutam. Et cum me
rogaret. ut ad presbyterum fundi armenianensis in campo bullen
si. unde ad nos devenerat. causa ei insinuata litteras darem.
ne quid de illo atrocius suspicaretur. ut illic vivat si fieri
potest sine officio presbyterii misericordia commotus feci. Hec autem
me prudentie tue maxime intimare oportebat. ne aliqua tibi
fallacia surriperet. Audivi autem causam eius cum centum dies
essent. ad diem pasce qui futurus est viii. id. april. Hoc
propter concilium insinuare curavi venerabilitati tue
quod ipsi non celavi. sed ei fideliter quod institutum esset aperui.
Et si intra annum causam suam si forte sibi aliquid
agendum putat agere neglexerit. deinceps eius vocem
nemo audiat. Nos autem domine beatissime et venerabiliter
suscipiende pater. si hec indicia male conversationis
clericorum maxime cum fama non bona eos ceperit comitari
non putaverimus nisi eo modo vindicanda. quo in conci
lio constitutum est. incipimus cogi ea que sciri non pos
sunt. velle discutere. et aut incerta dampnare. aut vere
incognita preterire. Ego certe presbyterum et qui die ieiu
nii quo eiusdem loci ecclesia etiam ieiunabat. valefaciens collega
suo eius loci presbytero apud famosam mulierem nullum secum cle
ricum habens remanere et prandere. et cenare ausus est
et in una domo dormire. removendum ab officio pres
biterii arbitratus sum. timens eidem deinceps ecclesiam dei committere.
Quod si forte iudicibus ecclesiasticis aliud videtur. quia sex
episcopis causam presbyteri terminare constitutum est. Committat illi

qui iuste aecclesiam sue cure comissam. Ego talib; sacerdot.
quamlibet plebem committere timeo. presertim quos nulla
bona fama defendit. ut hoc eis possit ignosci. Ne si quid pri
ciosus languens. impute michi IERONIMUS AD AMANDUM.

xviii. Obsecro ut tui presbiterium plurimu querso. ut tibi bea
ti retici. augustidunensis epi. comtarium addr scribendu
largiat inquo cantica canticor sublimiore disseruit.
Quesso ut eos libros. quos ITEM.
me non habere breui subdito edocebit. librarii manu
in cartha scribi iubeas. Interpretacione quoq; psalmor
dauiticor et prolixum ualde sinodi librum sci hylarii
quem ei apud treueris manu mea ipse descripseram
In quo etiam int cetera ordinationes epor dnicis dieb;
et festis aplor dicit debere fieri. Dnicis dieb; ppt
sacram resurrectionem et aduentum sci sps sup discipulos
ac reliquos in xpm credentes. Festis etiam aplor. pro eo qd in
typo sce ecclie canit. p patrib; tuis nati sunt tibi filii
constitues eos principes sup omne terram. Intelligi uolens
ut in die qua pat decedit ecclie. libere debeat subro
gari. et filius. ADRIANI. PP. CONSTANTINO ET IRENE AUGUSTIS.

xviiii. Beatus petrus qui aplicam primit sede psedit. sui
aplatus principatu ac pastorale cura successorib; suis q
inei sacratissima sede perenniter sessuri sunt reliquit. Quib;
et auctoritatis potestate. quemadmodu a saluatore nro dno
deo ei concessa e. ipse quoq; contulit ac tradidit diuino ius
su. successorib; pontificib;. ITEM.

Indumentu impale si iniuriaueris nonne eu qui induit
iniurias. Nescis quia si quis imagine impatoris iniuriat.
ad eum ipsum ipatorem principaliterq; dignitati ei adfert
iniuriam

[...]ctis. Quia si quis imaginem ex ligno aut ex colore detrahit. non sicut ad elementum sine anima ausus iudicatur. sed sicut adversus imperatorem ei disgregatam imaginem tamdem imperatoris gestans ei iniuriam ad imperatorem deducit. Item.

Non lignum adoratur sed is qui in ligno commemoratur et contemplatur adoratur. Omnes enim nos honoramus iudices et salutamus etiam si peccatores sint. Item. Omnis qui videt sanctos in imagine memoratur eorum et glorificat deum qui glorificavit eos. Dicit enim eis honor et adoratio et commendatio secundum iustitiam eorum ut omnes qui videant eos festinent et ipsi imitatores effici actionum eorum. Quae enim est adoratio nisi honor tantummodo. sicut et nos peccatores adoramus et salutamus nos alterutrum secundum honorem et dilectionem.

Propter memoriam namque. Item.

in imaginibus conscribuntur et honorantur immo et adorantur sancti sicut servi dei ut nobis divinitatem sint exorantes. Item. Si vero impossibile est pro hereticorum vesania et pro incredulitate ipsorum ipsas sacras ac venerandas imagines sine sinodi actione in pristino erigere ac confirmare gradu. et nos sacerdotes pro huiuscemodi pia exhortatione [opa] vestri cupi serenissima imperialis potentia accessisti. sicut in vestris fertur imperialibus iussionibus. In primis pseudo sillogum illum quod sine apostolica sede enormiter et irrationabiliter nequiterque contra sanctorum ac venerabilium patrum traditionem de sacris imaginibus actum est anathematizetur presentibus missis nostris. et tunc sicut et antiquitus mos extitit. sub iusiurando vestra piissima ac tranquillissima potestas una cum domina augusta piissimi imperii vestri genitrice. seu eius regie urbis patriarcha.

nerit & cuncto senatu corporale tribuatis sacramtu.
uerbum commonitorii sce tranquillitatis sicuti &
antiquitus piam sacra nobis dirigere ura dignet impialis potestas.
Quia non est aput uos partis cuiuslibet fauor aut defensio
sed equalitate utriusque partibus conseruabitis. Nullatenus
necessitatem facientes. in quocumque capitulo eis qui a nob
diriguntur quoquomodo sed & omni honore competenti muni
ficentia & susceptione dignos eos habebitis. It.

Siuera & orthodoxam sce catholice & aplice romane
ecclesie nitimini amplecti fidem. sicut antiquitus ab ortho
doxis imperatoribus seu aliis xpianorum fidelium oblata
atque concessa sunt patrimonia beati p. aplorum principis
fautoris nri in integro nob restituere digneminin. pro
luminariorum concinnacionibus eiusdem dei ecclesie. atque alimo
niis pauperum. immo & consecrationis archiepiscoporum seu
episcoporum sicut olitana constat tradicio nre diocesis existen
tes. penitus canonice sce nre romane restituantur ecclesie

Ualde mirati sumus. It.
quod in uris imperialibus iussis pro patriarcha regie urbis
scilicet tarasii directis. uniuersalem ibidem eum pmum ex
aratum. Sed utrum per impiciam notariorum aut scisma
ut heresim iniquorum scriptum est ignoramus. Sed deinceps
suademus ipsam clementissimam imperialem potentiam.
ut minime in eis exarationum scribere uniuersalis des
scribat. Quia contra sacrorum canonum instituta seu scorum
patrum tradicionum decreta esse uidetur. Insedo enim or
dine. si non per sanctam nostram catholicam & aplicam roma
nam ecclesiam auctoritatem sicut omnibus patet nequ
ualuit nomen habere. Quod nimirum si uniuersal

sup pmatem suam scam romanā aecctiam qui est
caput omniu dei aecctiaru describit. Tamq scorz sinodorz
rebellem atq; hereticu se manifestare certum ÷. Qa
si muniersat ÷ etiam sup aecclie ipse sedis pmatum sepu
tare dinoscit. qd ridiculu omib; fidelib; xpi apparet. lt xl.
S iquispiam eu universale descripserit. ut adsensu tribuerit.
sciat se orthodoxe fidei et alienu & ipse sce catholice &
aplice aecclie rebellem. Ipse eni tharasius regie urb patri xli.
archa emisit nob synodica pscam adimplens consuetudine.

RESPONSIONES ADRIANI PP. CONTRA OBIECTIONES

xxxv. E cce cura ptro toti aecclie. QRDA AD KAROLUM xlii.
& principatus comitt. & ipse uice sua uicarius suis pontifi
cib; reliquere dinoscit. aecclie curam regende. CP. I.

xxxvi. E t sca catholica & aplica aecclia ab ipso gregorio papa.
ordine missarum sollepnitatum orationum suscipiens.
plures nobis edidit orationes. ubi spm scm p dnm ihm
xpm infundi atq; illustrari. & confirmari nos supliciter
petere docuit. CP VI.

xxxvii A nte hoc dicebat sacerdotib; & nazareis. qm omisqui
tetigerit mortuu immundus erit. & lauet uestimenta
sua. Nunc autē qui tetigit ossa martyrum accipiat aliquā parti
cipationē scificationis. CP VIII.

xxxviii S ca aecclia in matutino deo canere laudib; surgens. in
pmis dne labia mea apies dicit. et post uenite exulte
m.d. sic incipit beatus uir. CAP. XIIII.

xxxviiii. U estē impiale si iniuriaueris nuqd non qui ea induit
in iurias. Nescis qm si quis imaginem impatoris iniuri
at. in prime formam dignitatis adfert iniuriam. Nescis
qm si quis imaginē quam a ligno detrahit. n sic inanimata

audiens sic iudicat . sed sicut qui aduersum imperatorem
manus extendens . feriat materia sine anima imperatoris .
segregata ab imperatore . imago tamen omnino ferente ei iniu
ria . ad imperatorem attingit . CAP XIIII

xl. Oportebat iohem iurare omnino . et quoniam iurauit oportebat
illi mentiri . periurare enim ex malorum electione melius
erat . ut aliora eligere . CAP XVI .

xli. Sanctus gregorius in dialogis suis meminit de beato bonefacio
qualiter miseri illum qui cum simia discernens cimbala percus
sit sermone suo cum merore ad mortem illum iaculauit

xlii. Predecessor noster sancte recordationis domnus stephanus . CAP XVIII .
quondam scissimus papa . in supradicto concilio presidens in
plurima ueridica testimonia per semet ipsum asserens docuit
ita . Sed nec illud est pretereundum . quod reuelatione fide
lium de partibus orientis aduenientibus sepe cognouimus .
in quibus licet euuangelium sileat . tamen nequaquam in moribus incre
dibile fidei meritum ex hoc adfirmante de ipso euuan
gelista . Multa quidem et alia signa fecit ihs que non
sunt scripta in libro hoc . Denique ferunt ipsis asserentibus
quod redemptor humani generis . adpropinquante die
passionis . cuidam regi edessene ciuitatis desideranti cor
paliter illum cernere . et ut persecutiones iudeorum aufugiens
ad illum conuocare . et auditas miraculorum opiniones .
et sanitatum curationes . illi et populo suo impertiret . res
pondisset quod si faciem meam corporaliter cernere cupis . en tibi
uultus mei speciem transformatam in lintea dirigo . Per quam
et desidii tui feruorem refrigeres et quod de me audisti
impossibile nequaquam fieri existimes . Postquam tamen comple
uero ea que de me scripta sunt . dirigam tibi unum de discipulis
meis .

qui tibi et p[o]p[u]lo tuo sanitates impetrat. et ad sublimitatem fidei uos perducat. CAP. XXII

xLIII. In libro enim III. sci ambrosii ad gratianu[m] imperatorem ita inter cetera inuenit[ur]. neq[ue]; ad pre iudiciu[m] trahas quia non inuenit[ur] gabriel non inuenit[ur] raphael non inuenit[ur] uriel. recte et in nr[i]s codicib[us] qui ex hebraica ueritate translati sunt. nequaq[uam] inuenit[ur] uriel scriptu[m]

Item de eode[m] SCI AMBROSII LIBRO. II. DE SP[IRIT]U SCO.

xLIIII. Hesdra nos docuit dicens in tertio libro similit[er] nec in nr[i]s codicib[us] qui ex hebraica ueritate translati sunt. susceptus est tertius lib[er] esdre nisi tantum m[odo] duo.

xLV. Terram q[ua]libet cu[m] te inclinas adorans. CAP. XXX. non quasi terram intuearis. sed illum s[an]c[tu]m cui[us] pedum scabellum est q[uo]d adoras. p[ro]pt[er] ipsum enim adoras. ideo et hic subiecit. adorate scabellum pedum ei[us] q[uonia]m s[an]c[tu]m est quis s[an]c[tu]s est. meus honore adoras scabellu[m] pedum ei[us].

xLVI Sca synodus fidelit[er] p[er] canones CAP. XXXV. orthodoxe statuens ita constituit dicens. in quibusda[m] uenerabilium imaginum picturis agnus digito p[re]cursoris monstratus designat[ur] qui insignum relict[us] est gr[ati]e et post pauca sec[undu]m humanam figuram et in imaginib[us] ab tunc prouecti agno retitulari. decreuimus.

xLVII. Usus recte sce nr[a]e catholice. XLVIII. et ap[osto]lice ecclesie romane fuit. et est quando sce imagines ut historie scribunt[ur] [l. pingunt[ur]]. prius sacro crismate unguntur. et sic a fidelib[us] uenerant[ur] instar facientes ut locutus est d[omi]n[u]s ad moysen dicens. et post pauca faciensq[ue] unctionis oleu[m] s[an]c[tu]m unguentu[m] compositu[m] op[er]e unguentarii. et unges ex eo tabnaculu[m] testimonii. et arcam

testamenta mensamq; cum uasis suis. candelabrum et
utensilia. altaria timiamatis & olocausti. et uniuer
sam supellectilem que ad cultum earum ptinent. scifi
cabisq; omnia erunt sca scorum. qui tetigerit ea scificabit'

xlviii O mnem enim uim ueneratorum suorum .. XL VIII. C.
in dialectica disputacione constituunt heretici. que phi
losophorum sententia diffinit. non astruendi ui habere
sed studium destruendi. sed non in dialectica conpla
cuit deo. saluum facere poplm suum. Regnum enim dei
in simplicitate fidei e. non in contencione sermonis.

xlviiii. S cs leo pp. egregius doctor. cap. l. iii.
e sacro sco quarto concilio ad pulcheriam augustam
misit eptas suas. Unde & ipsa psemet ipsam in sca qr
ta sinodo sedet. una cu fidelissimo marciano impatore.

l. S upius exarauimus. cap. l x.
huius vii. sinodi diuina dogmata inrephensibilia
existentia. sicut pcipuorum scorum patru mirifice de
monstrant opuscula. Na siquis predicte sinodi
simbolo discrepare se dixerit. discrepare uidet sca
rum sex synodarum symbolo. cap. v. responsio a. ii.

li. P redecessores nri sepe dicti scissimi pontifices in sacris
conciliis talem dederunt sententiam. Siquis scas ima
gines dni nri ihu xpi & ei genitricis atq; omniu scorum
scdm scorum patru statuta uenerari noluerit. anathe
lii. ma sit. Qdo impiales uultus & imagines cap xiii.
in ciuitatem introibunt. & obuiant iudices & senat
cu laude & honore non tabulam adorantes neq; effu
se cere scripturam. sed uultum impatoris. Sic & mundus
hominu non terrenam speciem honorantes. sed
celestem uenerentur uultu.

LIII. Uritas enim patrum sine pbabilib; CAP. XVII.
auctorib; minime intellecto legantur. Nam ab ortho
doxis taulata suscipiuntur. & suscipiuntur & leguntur. magis
enim passiones scorum martyrum sacri canones censent
ut liceat etiam eas legi cum anniversarii dies eorum celebra
tur. CAP. V.

LIIII Ipsam . VII. suscepimus sinodum. nam si eam minime re
cepissem. & ad suum pristinum erroris uomitum fuis
sent reuersi greci. quis p tot milib; animarum xpianorum
interitus habuit redde rationem. ADRIANUS.

LV. Suideat ura scitas TARASIO PATRIARCHE.
totis serenissimos ac triumphatores pios impatores ob
noxius poscendo subgerere. ut inprimis pseudo syllogum
illum qd sine aplica sede inormit & irracionabilit neq;
terq; contra scorum patrum uenerabilium tradiciones de
sacris imaginib; actum: anathematizetur. presentib;
missis nris. Et tunc sicut antiquitus mos extitit.
sub iusiurandum eorum piissima ac tranquillissima
potestas. una cum serenissima domna augusta seu
& uestre almitati. necnon & totum sinclit uerbum como
nitorium p piam sacram nobis dirigere dignetur corpo
rale tribuentes sacramentum. quia non: ~~quia non:~~
apud eorum impialis potestas. partis cui libet fauor
ac defensio. sed equalitate utrisq; partib; conseruabit.
nullatenus necessitatem facientes in quocumq; capitulo
eis que a nobis diriguntur quoquomodo sed & omni honore compe
tenti munificentia & susceptione dignos eos habebant.
Et si hoc parte eorum serenissima clementia ura nitat
suadere scitas. ut sicut p antiquitus ab orthodoxis impa
torib; seu a ceteris xpianorum fidelium oblata atq; concessa st.
patrimonia

beati. P. aplox principis faucto inintegro nob restitu
ere dignet. pluminarior concinnationib; eccl dei aeccle
atq; alimoniis paupum. immo & consecrationes archi
epor sicut olitana constat tradicio nre diocesis pcisti
tes pontificis canonice sce nre romane restituere dignet
aecclie. CANONE SCI GREGORII.

LVI. IN ordinatione epi ipse eps debet missam cantare.
In ordinatione presbri oportet epm cantare missam
G Similit greci faciunt qdo abate eligunt. ut abbatissam
In monachor ordinatione abbas debet missam cantare.
& tres orationes complere sup caput ei. & septe dies
uelet caput ei. & septimo die abstollat uelam. sic
in baptismum pbr septimo die uelamen infantum
tollit ita & abba debet monacho q scdm baptismu
iuxta iudicium patrum. & omnia peccata dimittunt
sicut in baptismo. In abbatis ordinatione eps debet
missa complere. & eum benedicere inclinato capite
cum duob; ut trib; testib; de frib; suis & dare ei baculu
& pedules. Presbit potest abatissam sacrare. cum misse
celebratione. Scemoniales aute & basilice cu missa
debent consecrari. Greci simul benedicunt uidua
uirginem. & utramq; abatissam eligunt. Scdm grecos
pbro licitum e. uirgine sco uelamini consecrare. &
reconciliare penitentem. & facere oleum exorcizatu
& infirmis crisma; si necesse sit. Scdm romanos
u non nisi solis epis licitum. Mulieres possunt sub
nigro uelamine accipe sacrificium. Non licet uiris
feminas habere monacas. Neq; feminis uiros habe
tam nos non destruim illud quia consuetudo in hac
tra. Romani autem n uelant uiduam. Nullu pfectu

credimus in baptismo sine confirmatione epi tam
non disperamus. Nec debet eps violent retinere
abbate in loco eo suo &c. Abbas potest p humilitate
cu p missione epi reliquere locum suum. tam fratres
eligant sibi abate de ipsis p prius si habeant. sin autem
de extraneis. Congregatio debet eligere sibi abatem.
post mortem abbatis sui vel cu viventem si ipse disces
serit ul peccaverit. Ipse abbas non potest aliquem de suis
ppinquis ordinare. sine voluntate fratrum. It

Sacrificium n est accipiendu de manu sacerdotis. qui ora
tiones ul lectiones scdm ritum implere non potest.

Cum grecis non frangunt diaconi panem. It
scm nec collectione.

Presbyro licet soli missas facere. si necesse est & poplm benedi
cere. in parasceven. & cruce scificare. It

Nec licet abbati nec epo tram aecclie vertere ad aliam
quis ambe in potestate ei sint. Eps non debet ab
bate cogere ad synodum ire. nisi alia rationabil cau
sa sit. Simutare vult tram ecclie consensu ab orz
fiat. Item.

Siquis ordinatus fuerit p ignorantiam antequ baptiza
tus. debent baptizari qui ab illo gentili baptizati
fuerunt. & ipse non ordinetur. Qui bis baptizati
sunt ignorant non indigent p eo penitentiam n
qd scdm canones non possunt ordinari nisi p mag
na necessitate. It.

In baptismo peccata dimittunt. non coniunctiones
mulierum. quia filii qui ante baptismu fuerunt
generati. filii ei nuncupant. It.

Siquis ab hereticis ordinatus sit. iterum debet ordinari.

Si quis baptizatus est ab heretico. qui recte trin
itatem non credit: iterum debet baptizari.
Si quis a catholica aecclesia transierit ad heresim.
et postea reuersus fuerit, non potest ordinari. nisi per
magna necessitate: aut post longam abstinentiam.
Si quis concubinam habuit: non debet ordinari.
Si quis clericus peruenerit ad infirmum paganum.
melius est baptizari eum in nomine trinitatis
cum aqua signata.
Si quis monachus quem elegerit congregatio. in
gradum presbiterii et ordinetur eis. non debet dimit
tere priorem conuersationem suam. si postea in
uentus fuerit aut superbus aut inobediens. uel uiciosus.
et in meliorem gradum priorem uitam querit:
deponatur. et in ultimo loco stet. usque quo satisfactione
emendauerit.
Si quis per temeritatem baptizat non ordinatus: abici
endus est. Qui autem non ignorati iterum bapti
zati sunt: quasi iterum xpm crucifixerunt. poeni
teant .VII. annis. quarta et sexta feria in tribus
quadragesimis. si pro uicio aliquo. Si autem pro mundi
cia licitum putauerunt: quattuor annis peniteant.
Si quis gentilis elemosinam fecerit. abstinentiam ha
buerit. et alias causas que enumerare non possumus.
numquid ea in baptismate perdidit? Non. nam bo
num aliquod non perdit sed malum abluit.
Si quis uiduam accepit ante baptismum. post bap
tismum non potest ordinari. sicut bigami.
Puerum non licet ordinare. ante .XXV. annos.
Si quis presbiter poenitentiam abnegat morientibus;

aut q̄eq;
reuersus fuerit animar(um) in . q(uia) d(omi)n(u)s dic(i)t peccator conu(er)s(us)
fuerit . uita uiuet & non morietur . Uera confessio
multimis t(em)porib; potest ee . q(uia) d(omi)n(u)s non solu(m) t(em)p(o)ris
inspector ē . sed cordis . Sicut latro in hora confessionis
uni(us) momenti . meruit ee in paradiso . Confessio
nem suam deo soli sinecesse . licebit agere .

Si quis uult confiteri peccata sua ep(iscop)is aut p(res)b(yte)ris . si fur
tum faciebat debet restituere et reconciliari cu illo
quē offendebat . & multum breuiabit poenitentiā
ei(us) . Si non uult aut non pote . constitutu(m) tempus
poeniteat p(er) omia .

Si quis ep(iscopu)s aut diacon(us) . aut aliquis ordinatus in con
suetudine uitium habet ebrietatis . aut desinat .
aut deponat(ur) .

Mulieri non est licitu(m) alicui poenitentiā indicere
q(uia) in canones nulli licitu(m) ē . nisi sacerdotib; .

Mulieres non uelent altare cu(m) corporali . nec obla
tione(m) sup(er) altare . neq; calice(m) . neq; int(er) ordinatos
in aecl(esi)a stent . neq; in conuiuio inter sacerdotes
sedeant . Nec mulier meruit uelare multo
magis ut n(on) d(o)naret in aecl(esi)a .

Puer . xv . anno(rum) . p(er) se ipsum potest monachu(m) facere .

Monachu(m) non licet uotu(m) facere . sine licentia abba
tis . Si uoluerit . dimittendus ē . si iusserit abbas .

Si quis a fide d(omi)ni discesserit . sine ulla necessitate .
& postea ex toto animo ad penitenciā redierit .
trib; annis extra aecl(esi)am . & vii . annis in aecl(esi)a
int(er) penitentes . et duob; annis ext(r)a comunione(m) .

Si quis renunciauit s(ae)c(u)lo . & postea reuers(us) in secula
re(m) habitu(m) . si monachus sit & postea penitenciā egerit .
x . annis peniteat .

post primum triennium si placitum fuerit in omni penitentia l
in lacrimis et oratione: humanius circa eum eps potest
facere. Si monachus non fuit qui recessit ab ecclesia:
VII. annis peniteat.

Siquis postquam se uouerit deo secularem habitum acceperit:
iterum ad alium gradum accedere omnino non debet.

Siquis contempserit nicene concilium et fecerit pascha
cum iudeis .XIIII. luna. exterminabitur ab omni ecclesia
nisi penitentiam egerit ante mortem. Si autem quis
orauerit cum illo et nescit: septimana peniteat.
Si uero neglexerit .XL. dies peniteat in prima uice.

Siquis ortari uoluerit heresim eorum et non egerit
penitentiam: et ipse similiter exterminabitur domino dicen-
te. qui non est mecum contra me est.

Siquis dedit aut accepit communionem de manu he-
retici et nescit quod catholica ecclesiam contradicit:
et postea intellegit: annum integrum peniteat. Si autem
scit et neglegit. et postea penitentiam egerit: X. annis
peniteat. et alii iudicant VII. et humanius V. annis
peniteat.

Siquis permiserit hereticum missam suam cantare in ecclesia
catholica, et nescit .XL. peniteat. si pro reuerentia eius
fecerit: annum integrum peniteat. Si pro damnatione ecclesie
catholice et consuetudine romanorum: proiciatur ab ecclesia
sicut hereticus nisi egerit penitentiam. Si egerit: X. annis
peniteat. Si recesserit ab ecclesia catholica in congre-
gationem hereticorum: et alios persuadet. et postea
penitentiam egerit: XII. annis peniteat. IIII. annis
extra ecclesiam. et sex inter auditores. et duos extra com-
munionem. Si quis eps aut abbas iubet monacho

p hereticis mortuis missam cantare. non licet & non expedit
ei obedire. Si p̄bro contigerit ubi missam cantat & ali-
recitauit nomina mortuorum & simul nominauit heretic-
cum catholicis. & post missam intellegit. ebdomada peniteat.
Si scit & intellegit in primo. xl. dies peniteat. Si quis
autem pro morte heretici missam ordinauit & pro religione
sua reliquias sibi tenuerit. quod multum ieiunauit. &
differentiam catholice fidei. & postea intellegit et
penitentiam egerit. reliquias igne concremet. &
annum peniteat. Si autem scit & neglegit. penitentia commotus. x. annos peniteat.

S. aug. de ebrietate

SERMO BEATI AUGUSTINI DE EBRIETATE.

LVII

Cum enim fratres karissimi ebrietatis malum nimium sit graue & deo odibile. ita per uniuersum mundum a pluribus in consuetudine missum est. ut ab his qui dei precepta cognoscere nolunt. iam nec putetur nec credatur esse peccatum. in tantum ut in conuiuiis suis irrideant eos qui minus bibere possunt. Et per inimicam ei amiciam adiutare homines non erubescunt. potum amplius quam oportet accipere. Qui enim alium cogit. ut se plusquam opus est bibendo inebriet minus malum erat. si carnem eius gladio uulneraret. quam animam eius per ebrietatem occideret. Item.

Prandia ducuntur usque ad noctem. quorum cenas lucifer uidet. qui stare non possunt. & quodam iam sepulti. Denique frequenter in ipsa ebrietate. nec se ipsos nec alios cognoscunt. nec ambulare ualent nec stare. aut dicere aliquid uel audire. quod ad rationem pertineat omnino non possunt. Frequenter etiam usque ad uomitum se ingurgitare non erubescunt

& ad m̄suras sine m̄sura bibere. Maiora enī pocula puidrn̄t. Certe bibendi lege contendit. q poterit uincere. laudē merebit ex crimine. Inde lites & rixe nascont. inde adult'ia. & nnūq homicidia ppetrant. Et quociens nimiū potū accipiunt. tamq in paralisi resoluti. dum suis pedib; ambulare nequeunt. fedissima lectica alioꝝ manib; portant ad lectos. Et est nullis oculoꝝ caligo. uertigo uel dolor capitis. mēbrorum omniū tremor. anime ac mentis stupor. Lx.

Illud u° quale ē. quod iam transacto conuiuio. et expleta siti. cum amplius bibere non possint nec debeant. tunc quasi nouelli. & qui ipsa hora superuenerint. diuersis nominib; incipiunt bibere. non solum u° hominum. sed etiam angeloꝝ & reliquoꝝ antiquoꝝ scōꝝ estimantes qd maximum illis honorē impendant. si se in illoꝝ nominib; nimia ebrietate sepeliant. ignorantes qd nullus tam graue iniuriam scīs anglis t scīs hominib; agnoscit irrogare. q illi qui eoꝝ nominib; bibendo p ebrietatē suam suas animas cphant occidere. Sunt enī aliqui sola ex causa q salsa cibaria sibi exhibent. ut p ipsam salsitudinē nimia se possint ebrietate obruere. Lx.

Qui ergo credit ebrietatē paruum ēē peccatum. si se non emendauerit. & p ipsa ebrietate penitentiā non egerit. cū adulteris et homicidis eterna illum pena sine remedio cruciabit. YSIDOR' DE EX

lviii. Missa p mortuis in hoc Q̄IS MORTVOR

differt a consueta missa. qd sine gl'a. & all'a. & pacis osculo celebrat. Solemꝰ memorias mortuoꝝ generalit'

celebrare .iii. ac septima & .xxx.^ma^ die. Unde tale habem⁹ auctoritatē in ueteri testamento. et scriptum est in libro numeri cap. xlvii. Qui tetigerit cadauer hominis ppt hoc fuerit inmundus .vii. dies. aspgat̄ aqua die tercia & .vii. et sic mundabit̄. In celebracione autē .xxx.^ta^ dierum. suffulti sum⁹ moysi & aaron celebracione. Ita scriptum ē. in eod libro cap. L. Omīs autē multitudo uidens occubuis se aaron. fleuit sup eum .xxx.^ta^ dies p cunctas famili as suas. & iterū. in deutonomio. de moysi. cap. c.lviii. fleuerunt sup eum filii isrl̄ in campestrib; moab .xxx. dies. Inmundus ppt cadauer hominis. pollu tam animam significat mortuis opib;. Purgatio mortu or hominis p sacrificium sacerdotis .iii. die. .i. .vii.^ma^ congruit nature humane peccatum anime quę neglexit dei cultum in cogitacione. in uita. et in tellectu humilit̄ confitendo. & offerim⁹ sacrificiū deo tcia die. ut ab his purgetur. Similit̄ peccatū qđ p corpus gessit. cupimus purgari in quarto die post tercium diē. id septimo post mortem suam. q corpus .iiii. notissimis elementis subsistit. Duob; modis committur omē peccatum. aut fecim⁹ ea que non debuimus facere. aut ttendo ea que debuim⁹ facere. Omia peccata que egit & non debuit agere deflemus usq; ad .vii. diem. In quo numero uni uersitas designat̄. Deinceps usq; ad .xxx.^ma^ diem. roga mus & p illis que debuit facere & non fecit. Seorsum uero rogam⁹ p anima. & seorsum p corpore. Quando ū studem⁹. ut opa amicoꝝ nr̄oꝝ sint plena corā deo .xxx. die p eis sacrificium inponim⁹ offerim⁹. Solenciū

nonnulli interrogare: si liceat cotidie offerre deo sacrificium et orare pro mortuis quibus respondetur quod patres in dominicis diebus sacrificium pro mortuis non offerunt propter reverentiam dominicae resurrectionis. videlicet quod ille solus inter mortuos liber fuit. Ideo valde condecet. ut eius singularis resurrectio venerabiliter ab omnibus sine alicuius admixtione defuncti celebretur. Quia vero quod agitur in .III. et .VII. et .XXX. die publice agitur. Et generaliter ab omnibus amicis anniversarii dies ideo repetuntur pro defunctis. quoniam nescimus qualiter eorum causa habeatur in alia vita. Sicut sanctorum anniversaria dies in eorum honore ad memoriam nobis reducuntur ad utilitatem nostram: ita defunctorum ad utilitatem illorum et nostram devotionem implendam credendo nos eos aliquando venturos ad consortium sanctorum. Alioquin omni tempore bonum est orare pro defunctis etiam si nesciatur dies defuncti pro oblivionem seu pro ignorantiam. ut praetermittatur propter occupationem aliquam terrenam. Sicut scriptum est. Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare. ut a peccatis solvantur.

DE SYNODO .XII. CAPITULUM I.

KAROLUS CONTRA GUENILONEM ARCHIEPISCOPUM

IIII QUIA sicut dicit sanctus gregorius ex consuetudine nostra cognoscitis in francorum regno reges ex genere procedunt: michi a domino et genitore meo piae memoriae ludovico augusto pars regni inter fratres meos reges divina dispositione est tradita. In qua parte regni vacabat tunc pastore metropolis senonum quam iuxta consuetudinem predecessorum meorum regum. guenilonem tunc clerico meo in capella mea michi servienti. qui more liberi hominis se michi commendaverat. et fidelitatem sacramento promiserat. consensu sacerdotum et episcoporum

ipsi metropol. aecclesiam gubernandam commisit. apud episcoporum ex me fuit. ut eum ibidem archiepiscopum ordinarent optinuit. CAP. III

LV. Sed et post hoc electione sua aliorumque episcoporum ac ceterorum fidelium regni nostri uoluntate. consensu. et acclamatione cum aliis archiepiscopis et episcopis guenilo in diocesi sua. apud aurelianis ciuitatem in basilica sanctae crucis me secundum aecclesiasticam tradicionem regem consecrauit. et in regni regimine crismate sacro perunxit. et diademate atque regni sceptro in regni solio sublimauit. A qua consecratione uel regni sublimitate supplantari. uel proici a nullo debueram sine audientia et iudicio episcoporum. quorum ministerio in regem sum consecratus. et qui throni dei sunt dicti. in quibus deus sedet. et per quos sua decernit iudicia. Quorum paternis correctionibus et castigatoriis iudiciis me subdere fui paratus. et in presenti sum subditus. AUG. IN LIBRO DE TRINITATE.

LVI. Omne dei credentibus inter numquam superbis cedere. semper propter deum humilibus consentire. Nec suis presumptionibus quemquam iudicare sed rebus. Malos non homines odire. sed malum. nec interire homines sed hominum necatores. nec amputare carnalia membra sed crimina. CAP. VI.

LVII. Missus dicitur etiam spiritus sanctus. non tamen minor patre dictus est. sicut filius propter formam serui. Quia illa forma serui inhesit ad unitatem personae. ille uero spiritus corporales ad demonstrandum quod opus fuit ad tempus apparuerunt. et esse postea destiterunt.

LVIII. Noli meis litteris. IN PROLOGO LIBRI III. quasi scripturis canonicis inseruire. sed in illis

et qd non credebas cum inueneris incunctanter crede
Inuestis autem qd certum non habebas nisi certu
intellexeris noli firmit' retinere: cap. viii.

lviiii N ec in omnib; que nobis a dno deo annuntiant'.
ipsius dei psona suscipit'. Cu aute suscipitur
aliqdo angelo demonstrat'. aliqdo in ea spe que n est
angelus. quis p angtm disposita ministret. Rursu
cum in ea spe suscipit' que non est angts aliqdo iam
erat ipsum corpus. et ad hoc demonstrandu in aliq
mutacionem assumit'. Aliqdo ad hoc exoritur.
et re pacta rursum absumit'. LIBRI. IIII. CAP. V.

lxv. D ixer' iudei qdraginta et vi. annis edificatu e
templum. et quadragies sexies seni. fiunt ducenti
septuaginta sex dies. qui numerus dieru complet
nouem mses et sex dies. Qui tamq dece mses pa
rientib; feminis imputant'. non quia oms ad vi
diem post nonu mense perueniunt. sed qa ipsa
pfectio corporis dni. tot dieb; ad partu pducta
compit'. sicut a maiorib; traditu suscipiens eccle
custodit auctoritas. VIII. eni klas apt concept'
credit'. quo et passus. Ita monumento nouo q
sepultus est. ubi nemo positus mortuoz.
nec ante nec postea congruit uterus uirginis q
conceptus est. ubi nullus est seminatus mortaliu.
natus aute tradit'. VIII. klas ianuarias. cap. XXI.

lxvi. S i queritur post incarnationem uerbi.
quomodo facta sit ut uox ipsa patris. ut spes
corporal' qua sps scs demonstratus est. p creatura
facta ista non dubito. Sed utru tancu in corporale
atq; uisibilem. an adhibito spu etia racionali ut
intellectuali

Hoc enim quibusdam placuit appellare quod greci dicunt ΝΟΗΤΟΝ. non quidem ad unitatem persone. Quis enim hoc dixerit. ut quecumque illud est creature in quo per columbe speciem. et per igneas linguas spiritus sanctus demonstratus est. ita ut sit spiritus sanctus sicut est dei filius. homo ille qui ex uirgine factus est. sed tantum modo ad ministerium peragende significationis. sicut oportuisse deus iudicabit. Aliquid aliud intelligendum sit inuenire difficile est. et temere affirmare non expedit. Quomodo tamen ista sine racionali uel intellectuali creatura potuerint fieri. non uideo. Lib. xii. cap. vii.

LXVII Opera misericordie nichil prosunt siue paganis siue iudeis. qui Christo non credunt. siue quibuscumque hereticis et scismaticis. ubi fides et dilectio. et sobria sanctificatio non inuenitur. Lib. xiii. capitulo xiii.

LXVIII. Potentia sequi debet iusticiam non preire. ideo enim et in rebus secundis ponitur. id est prosperis. Secunde autem a sequendo sunt dicte. Lib. xiii. cap. xiii.

LXVIIII. Si puer infans quis ditissimus natus. cum sit dominus omnium que sua esse sunt ei. nichil possidet mente sopita. quomodo tandem nichil quisquam quecumque mente possidebit amissa. Lib. xv. cap. xxvi.

LXX. Neque enim aliquis discipulorum eius dedit spiritum sanctum. Orabant quippe ut ueniret in eos quibus manum imponebant. non ipsi eum dabant. quem morem nunc in suis prepositis seruat ecclesia. Item.

Nos accipere donum spiritus sancti possumus pro modulo nostro. effundere autem super alios minime possumus. sed ut fiat hoc deum super eos a quo id efficitur inuocamus.

GREGORIUS IN DIALOGO.

xvi. Cum beatus bonefatius ad fortunati mensam ue
nisset. priusque deo hymnum diceret. sicut quidam
ludendi arte uictum solent querere. repente
ante ianuam uir cum simia astitit. et cimbalum
percussit. Quem sanctus uir audiens sonitum. dedigna
tus dixit. Heu heu mortuus est miser iste. Ego ad
mensam refectionis ueni. os adhuc ad laudem dei
non aperui. et ille cum simia uenit et cimbalum percussit.
Subiunxit tamen atque ait. Ite et pro caritate ei cibum
potumque tribuite. scitote tamen quia mortuus est.
Qui infelix uir dum panem ac uinum ex eadem domo
percepisset. egredi ianuam uoluit. sed saxum ingens
subito de tecto cecidit. eique in uerticem uenit.
Ex qua percussione prostratus in manibus iam semiuiuus
leuatus est. Die uero altero secundum uiri dei senten
tiam. funditus uitam finiuit. Qua in re petre
pensandum est. quantus sit sanctis uiris timor exhi
bendus. Templa enim dei sunt. et cum ad iracundiam
uir sanctus trahitur. quis alius ad irascendum nisi eius
templi inhabitator excitatur. Tanto ergo metuen
da est ira iustorum. quanto et constat quia in eorum cordibus
ille presens est. qui ad inferendam ultionem quam
uoluit. inualidus non est. Item.

Matrona quedam nobilis in tuscie partibus habebat
nurum. que intra breue tempus quo filium eius
acceperat. cum eadem socru sua ad dedicationem
oratorii beati sebastiani martyris fuerat inuitata.
Nocte uero eadem qua subsequente die ad dedicati
onem fuerat processura. uoluptate carnis deuicta
a uiro suo sese abstinere non potuit. Cumque mane facto

conscientiam detereret perpetrata carnis delectacio. perpessionem uero imparet uerecondia. plus erubescens uultum hominum quam dei iudicium metuens: cum sua socru addicandum oratorium perrexit. Mox uero ut reliquie beati sebastiani oratorium sunt ingresse: eandem predicte matrone nurum spiritus malignus arripuit. et coram omni populo uexare cepit.

Petrus qui tabitam mortuam LIB. II.
orando suscitauit. ananiam et saphiram mentientes morti increpando tradidit. Neque enim orasse in eorum extinctione legitur. sed solummodo culpam quam perpetrauerat increpasse. Constat ergo quia aliquando ex potestate. aliquando uero exhibent ex postulatione. dum et istis uitam increpando abstulit. et illi reddidit orando. Item.

Quidnam esse dicimus quod plerumque in ipsis patrociniis martyrum. sic esse sentimus. ut non tanta per sua corpora quanta beneficia per reliquias ostendunt. atque illic maiora faciant. ubi minime per semetipsos iacent. GREGORIUS.

Ubi in suis corporibus sancti martires iacent. dubium petre non est quod multa ualeant signa monstrare sicut et faciant. et pura mente querentibus innumera miracula ostendunt. Sed quia ab infirmis potest mentibus dubitari. utrumne ad exaudiendum ibi presentes sint. ubi constat quia in suis corporibus non sunt. ibi eos necesse est maiora signa ostendere. ubi eorum presentiam potest de mens infirma dubitare. Quorum mens in deo fixa est. tanto magis habet fidei meritum. quanto

illic eos novit et non iacere corpore. et tam non
de esse ab exaudicione. AMBROSII SUPER EPISTOLAM

xvii Apostolus dicit. AD ROMANOS

Et mercedem quam oportuit erroris sui insemet ipsos recipientes. Hanc dicit compensationem esse contemptu dei. id est turpitudinem et contaminacionem hec est enim prima causa peccati. Quid enim peius quid deterius hoc peccato. Cum enim idolatria principium et gravissimum delictum est tantum et compensacio eius horrenda et per sordida passio est. Am. sup. epla. ad rom.

Virtus dicit facta. Item.

a simone mago. Qui dicit in aere sursum ut populum xpi scandalizaret uolasse. Item.

Maxime per iram solet peccari. cum quando quis furore commotus. plus exigit quam postulat causa delicti. aut sibi ipsi incomodum prestat. si graviora peccata competenti uindicta uult exequi. Debilem enim efficit quem potuit emdatum habere et sanum. Unde et salomon. Noli autem iustus esse multum. est enim mquipit in sua iusticia. Volens enim singulis peccatis respondere. circa unum dictam mortem potest invenire. tam sibi quam et quem plagis affligit. Item

Apostolus ut usque timorem legis naturalis confirmet. deum auctorem eius testatur. et ministrantes eam dei ordinationem habere. Ideo adducit. Que autem sunt a deo ordinate sunt. ut nemo putet quasi humana contra contempnenda. Videmus enim ius divinum humanis auctoritatibus deputatum.

AMBROSIUS SUPER EPISTOLAM I AD CORINTHIOS.

LXXIII. Spc mundi hic est. p quem corripiunt qui sine deo sunt. Est enim inter mundanos sps forcior unde solet coniecturis que mundi sunt diuinare. quem phytone appellant. Hic est qui p uerisimilia fallit et fallit. Hic est qui p sybillam locutus e. sensu nroz secutus. locu uolens inter celestes habere. It.

Cum constet omis inimicos fidei falsa tenere p ueris accusatio illoz inritum iam deducta e. ueri iudicio condepnata. Quia qui n credit inquit dns iam iudicatus e. It.

A pls incognita p suspicionem maxime de rectore phibuit iudicari. Ok dei soli est occulta iudicare. It.

Qui adheret meretrici unu corpus efficit. Hoc dicit quia qui contaminationi se admiscet unu fit cum eo cui se admiscet. Fornicatio enim ambos unum facit. ut quomodo innata sic et in macula unu sint. It.

Non debet imputari matrimonium qd contra legem dei factum est. It.

Ubicumq; psbr sollempnia celebrat. eccta dicitur. AMB. SUPER II.

LXXIIII. Sic dandum est ut non egestatem prestet donantib; sed equitate. Non enim plus exhigitur q sibi debet quis retinere. Diliges enim pximu tuum sicut te ipsum. Unde zacheus. ecce dimidiu bonoz meoz do paupib; . It. Omis apli exceptis iohe et paulo omis uxores habuerunt.;

lxxv. AMBROS. SUP EPLA AD GALATHAS — Am. sup epla ad galat

A pls iacobum uidit ierosolime: quia ibi erat
constitutus ab aptis eps.; qui et ipse prius fuerat
incredulus: sicut dicit euuangelista. Neq; eni fres
ei credebant in eum. Hic iacobus filius fuit ioseph
pater ei etiam pat dni nuncupatus est. Hoc g
modo dictus est iacob; fr dni quo et filius n
cupatur ioseph. It.

Q uis accusset eum quem deus excusat: quia non
querit quid fuerit. sed quid sit. AUGUSTIN

ADIERONIMUM. — aug ad ieronim

lxxvi. C uius hominem xpiana karitate flagrante.
ea que michi fidele amicum factum ee sencio.
quicqd ei consilior meor cogitacionumq; comitto.
sed illi in quo manet ut talis sit. Deus eni caritas
÷ et qui manet in karitate in deo manet.

IERONIM AD RUSTICUM MONACUM — ier ad rust mon

lxxvii. P repositu monasterii timeas ut dnm. diligas
ut parentem. credas tibi salutare quicqd ille
pcepit. Nec de maioris sententia iudices cui offi
cii est obedire. et implere que iussa sunt dicen
te moyse: Audi isrl et tace. It.

S cs exuperius tolosanus eps omem substancia sua
xpi paupib; erogauit. Nichil illo dici qui corp
dni canistro uiminio sanguinem portat in uitro.
qui auaricia piecit e teplo. IERON. AD IULIANUM

lxxviii. C aro sci iob datur in diaboli potestatem.
et anime sanitas reseruatur: ne si illum peussisset
in qua sensus mentisq; iudiciu non esset culpa
peccantis sed ei qui statum mentis euerterat.

IERONIM' CONTRA UIGILANTIU

Ieron. c. uigilant. LXVIIII Ortus est subito uigilantius dormitantius. Qui
inmundo spu pugnet contra spm xpi. et martyru
neget sepulcra ueneranda. dapnandas dicat ee ui
gilias. et numq nisi in pascha alleluia dicat esse
cantandum. It.

Pro nefas epos sui dicuntur sceleris habere consortes
si tam epi nominandi sunt. qui non ordinant
diaconos nisi prius uxores duxerint. Nulli
celibes credentes pudicicia omnino ostendentes
q sce uiuant qui male de omnib; suspicant
et nisi pregnantes uxores uiderint clericor. infa
tesq; illor in ulnis matrum uagientes. xpi
sacramta non tribuunt. Quid facient orientis
orientis eccle. quid egipti. et sedes aplica. que
aut uirgines clericos accipit. aut continentes aut
si uxores habuerint. mariti ee desistunt. It.

Sacrilegus fuit constantinus impator. qui scas
reliquias andree. luce. et timothei. transtulit
constantinopolym. apud qua demones rugiunt
et habitatores uigilantes illor se sentire psentia
confitent. sacrilegus dicendus et nunc augustus
archadius qui ossa beati samuelis post multo tpr
de iudea transtulit tratia. Omis epi non solu
sacrilegi. sed et fatui iudicandi. qui uidentur
et cineres dissolutos in serico. et in uase aureo
portauerunt. Stulti omniu eccliaru popli.
qui occurrerunt scis reliquiis. et tanta leticia
quasi presente uiuenteq; cernerent. susceperunt
ut de palestina usq; calcedone iungerent poplor

examina et in xpi laudes una uoce sonarent.
uidelicet adorabant samuelem. et non xpm cuius
samuel et propheta fuit et leuita. Item.

Quando iratus fuero. et aliquid in meo animo
agitauero. et me nocturnum phantasma de
luserit. basilicas martirum introire non au
deo. ita totus corpore et animo pertimesco. Item.

Ad me relatum est quod contra auctoritatem apostoli
pauli immo petri. et iohannis et iacobi qui dex
tras dederunt paulo et barnabe communicati
onis. et preceperunt eis. ut pauperum more essent.
Tu prohibeas ierosolimam in usum sanctorum aliqua sumptuum
solatia dirigi.

Nullo pacto digamos ut concubinarum catenis in
sertos decet subire ministerium.

Nichil interest oborti iudices aduersum uigilantem
an dormientem legem. nisi quod facilius est quiescenti
quam reluctanti uincla innectere.

Si omnia que in ordinatione querunt episcopo non
preiudicant ordinando licet ea ante baptismum
habuerit. querit enim quid et non quod fuerit
quare solum nomen uxoris impedit. quod solum pec
catum non fuit.

Legi syromasten phynees. auctoritatem helie. zelum
symonis cananei. petri seueritatem ananiam et
saphyram trucidantis. pauli constantiam. qui eli
mam magum uiis domini resistentem aeterna cecitate
dampnauit. Non est crudelitas pro deo pietas.
Unde et in lege dicitur. Si frater tuus et amicus et
uxor que est in sinu tuo. deprauare uoluerit

aueritate sit manus tua sup eum. et effunde
sanguinē ipsoꝝ. Lē.
Aīs uel in sinu abrahe ut in loco refrigerii ut
subt̄ aram dī animas aptoꝝ et martirū consedis
sē: nec posse suis tumulis. et ubi uoluerint ad
ēē p̄sentes senatorie uidelicet dignitatis sunt.
n̄ int homicidas tetrimo carcere: sed in libera
honestaq; custodia. insfortunataꝝ insulis. et
in campis helysiis recludant̄. tu deo leges pones.
tu aptis uincta inicis. ut usq; ad die iudicii te
neant̄ custodia nec sint cū dn̄o suo. De quib;
scriptū ē. sequunt̄ agnum quocūq; ierit. Si
agnus ubiq; est et qui cū agno sunt. ubiq; ēē
credendi sunt. et cū diabolus et demones toto
orbe uagent̄. et celeritate nimia ubiq; p̄sentes
sunt. martyres post effusionē sanguinis sui ara
opientō inclusi. et inde exire non potunt.
LXXX. Prohibemus. AGAPIT. PP. CESARIO EPO.
predia uris. ecclie cui nos omps dn̄s preeē con
stituit. quolibet titulo ad aliena iura t̄nsferre.
quā rem uīe q̄q; sapientie credimus ēē g̃tissimā
quod in nullo contra p̄sce diffinitionis consti
tutas uel reg̃tas pro q̄libet occasione. ut subcuius
cūq; p̄sone respectu uenire presumimus.
VIGILI. PP. CESARIO EPO.
LXXXI. Gloriosi filii nr̄i regis theodobti interrogationē.
qua nos p modicū urū illustrē legatū suum
credidit requirendos. duximus amplectendā. in
qua g̃lam suam desiderat informari. cuiusmodi pe
nitentia possit illius purgari delictū. q̄ cū uxore

qui cu̅ uxore fr̅is sui illicitum presupsit inire
coniugium. Cui nos equide̅ missis affatib; q̅ᵽ
tenorem tua fraternitas insubiectis inuenieт. hoc
indicare curauimus q̅m tale comissu̅ non par
ua cordis afflictione ualeat expiari. Sed q̅a
sicut caritate̅ tuam bene nosse confidimus.
modus penitentiæ p̅sentium poti⁹ sacerdotu̅ in
spectioni committit̅. ut iuxta conpunctionis
meritu̅. ueniæ q̅q; possit indulgeri remedium
tue hoc potius estimationi credim⁹ relinqn
dum. Quapp̅t̅ caritas tua toti⁹ facti qualite
ac penitentias ipsi⁹ conpunctione p̅specta.
p̅dictu̅ gloriosum rege̅ filiu̅ nr̅m. & de te̅po
obseruatione non omittat instruere. et ne
ulteri⁹ tale quid p̅sumat instant̅ exposcat.
Illud q̅maxime p̅cauendu̅. ut nec ipse qui
hoc noscit̅ admisisse adeos uoluntas reuertat̅.
Sed diuisis etia̅ habitacionib; comanentes.
ab omni suspicione commissi facinoris reddant̅
immunes. AG. SUP IOHAN.

lxxvii. Iam uos mundi estis pp̅t uerbu̅ q̅d locutus
sum uob. Quare non ait. iam mundi estis pp̅t
baptismum quo abluti estis. sed ait pp̅t uerbu̅
q̅d locutus sum uob. nisi quia & in aqua uer
bum mundat. AG. IN EPLA AD SELEUTIANU̅.

lxxviii. Quando ab ierosolimis exiit dn̅s ih̅c. cu̅ dis
cipulis suis in iudea̅ t̅ram. et ibi morabat̅ cu̅ eis
baptizabat non p̅se ipsum sed p̅ discipulos suos.
quos intelligimus iam fuisse baptizatos. siue
baptismo iohis sicut nonnulli arbitrant̅. siue

qd magis credibile . ē . baptismo xpi. lt.
Re. dns petro. Qui lotus non indiget nisi ut
pedes lauet sed est mund' totus. Unde intel
ligit' qd iam petrus fuerat baptizatus.

AG. AD VINCENTIUM VICTOREM.

LXXVIII. Si eos de quib; scriptū est. iterū fuerint
baptizati sine baptismo de hac uita reces
sisse contendunt. ipsis calupniantur aptis. q
pter aptm paulū quo baptizati fuerint igno
ramus. Sed ipsos baptizatos . ēē . p hoc nob in
notescere potuit. qd beato petro dns ait. Qui
lotus est non indiget ut lauet. AD PAULUM
NOLANUM EPM DE PELAGIO.

LXXIX. Confiteatur pelagi' diuites baptizatos. etiā
si diuitiis suis n carent. et sint tales quales
ad timotheum scribit apts dicens. Precipe
diuitib; hui' sedi non supbe sape. neq; sperare
incerto diuitiarū sed in deo uiuo qui pstat
nobis omia abundanter. astruendum. diuites
sint inopib; bonis. facile tribuant communi
cent. thesaurizent sibi fundamtū bonū in
futuro. ut apprehendant uitam aeternam.
n eos regno di posse priuari.

AG. LIB. EPM' DE BAPTISMO.

LXXIIII. Si quē forte coegerit extrema necessitas. ubi
catholicum p quē accipiat n inuenerit.
et in animo pace catholica non paliquē
extra unitatē catholicā positū accepit. quod
erat in ipsa unitate catholica pcepturus. si statī
etiā de hac uita migrauerit. n eū n catholicū depu
tam'.

autem fuerit a corporali morte liberatus cum se catho
licae congregationi etiam presentia corporali red
diderit. unde numquam corde discesserat. non solum
non improbatur quod fecit. sed etiam securissime ue
rissimeque laudatur. quia presentem dominum credidit
cordi suo. ubi unitatem seruabat. et sine sancti bap
tismi sacramento quod ubicumque inuenit non homi
num sed dei esse cognouit. noluit ex hac uita mi
grare. Si quis autem cum possit in ipsa catholica
accipere aliqua mentis peruersitate eligit in scismate
baptizari. etiam si postea uenire ad catholicam cogitat.
quia certus est ibi prodesse sacramentum quod alibi acci
pi potest. prodesse non potest. procul dubio peruersus et
iniquus est. et tanto perniciosius quanto scientius.

AG. LIB. IIII. DE BAPTISMO.

LXXVII Baptismi uicem aliquando implere passionem intelligi
potest. De latrone illo cui non baptizato dic
tum est hodie mecum eris in paradiso. beatus cyprianus
non leue documentum assumit quod etiam atque etiam consi
derans inuenio. non tantum passionem pro nomine christi
id quod ex baptismo deerat. posse supplere. sed etiam
fidem conuersionemque cordis si forte ad celebrandum
misterium baptismi in angustiis temporum succurri
non potest. Neque enim latro ille pro nomine
christi crucifixus est. sed pro meritis facinorum suorum
nec quia credidit passus est. sed dum patitur
credidit. Quantum itaque ualeat etiam sine uisibi
li baptismi sacramento. quod ait apostolus corde creditur
ad iustitiam. ore autem confessio fit ad salutem.
in illo latrone declaratum est. Sed tunc impletur

inuisibiliter cum ministerium baptismi non contemptus
religionis sed articulus necessitatis excludit. Et
sicut in illo latrone quod de baptismi sacramento defuerat
compleuit omnipotentis benignitas. quia non superbia
uel contemptu sed necessitate defuerat. Sic in infanti
bus qui baptizati moriuntur. eadem gratia omnipotentis
implere credenda est. quod non ex impia uoluntate
sed ex aetatis indigentia. nec corde credere ad iustitiam
possunt. nec ore confiteri ad salutem. Ideo cum per eos
alii respondent. ut impleatur erga eos celebratio sacra
menti. ualet utique ad eorum consecrationem. quia ipsi res
pondere non possunt. Alienum quippe opus est.
cum credit per alterum sicut alienum opus fuit cum pecca
uit in alio. Ag. QUESTIONES. IN LEVITICO.

LXXVIII. Aduertendum quotiens dicit ego dominus qui sanctifico eum
loquens de sacerdote. cum hoc etiam moysi dixerit. et
sanctificabis eum. Quo modo ergo moyses sanctificat et
dominus? Non enim moyses pro domino. sed moyses uisibilibus
sacramentis per ministerium suum; dominus autem inuisibili gratia per spiritum
suum. ubi est totus fructus etiam uisibilium sacramentorum.
Nam sine ista sanctificatione inuisibilis gratiae uisibilia sacra
menta quid prosunt? Non enim moyses qui uisibiliter
sacerdotes sanctificat. ubi fuerit ipse ipsis sacrificiis uel oleo
sanctificatus ostenditur. Inuisibiliter uero sanctificatum negare
quis audeat cuius tanta gratia praeminebat? Hoc et de iohanne
baptista dici potest. Prius enim baptizator quam baptizatus
apparuit. Unde eum sanctificatum nequaquam negare possumus.
Id tamen in eo factum uisibiliter non inuenimus antequam ad
ministerium baptizandi ueniret. Unde colligitur inui
sibilem sanctificationem quibusdam adfuisse atque profuisse sine

uisibilib; sacramentis. AG. IN LIB. AD FORTUNATUM.

LXXVIIII Scum est baptismu ipse ipsu

qd datur in nomine patris et filii et sps sci

ita ut in eodem sacramento sit etia auctoritas

tradicionis p dnm nrm ad aplos p illos aute epos

et in alios sacerdotes. ut etia laicos xpianos ab

eadem origine hac stirpe uenientes. Namq; in ne

cessitate. cu epi aut presbiteri. aut quibet minis

troru n inueniut. et urget piclm ei qui petit. ne

sine isto sacramento hanc uita finiat. etia laicos

dare solere sacramentu qd acceperunt solem audire.

Nam cu et illa ystoria narrat. omis qui audiunt

ppe ad lacrimas mouet. Cu in naui quada fidel

nullus esset. pter unu penitente cepit imminere

naufragium. Et erat ibi quida salutis sue non

inmemor. et sacramenti uehementissim flagrator.

nec erat aliquis qui dare posset nisi penitens ille.

Acceperat p peccato de quo agebat penitentiam.

Amiserat quide de moribus scitate. et non amise

sacramenti seru. Na si hoc amittunt peccatores cu

reconciliant post penitentia. quare n iteru bap

tizant. Dedit g qd acceperat. et ne ipse piculose

uita finiret. non reconciliat petit ab eo ipso que

baptizauerat ut eum reconciliaret. Et factu e

euaser naufragiu. Cognitu ab eis qd fecerant.

Nemo extat qui non eoru pia animu ita crederet.

ut consiliis eoru in illo picto dnm crederent ad

fuisse. Motus eni animi religiosus et supplex ab

homine exigit sacramentu. adeo impetrat scitate.

Quod si forte hoc qd narraui de his q naufragio

imminente periclitabantur. non uolo aliquid credere
non enim hoc scripturarum diuinarum auctoritas sed in
certo auctore fama commendat. non repugnabo sed
interrogo si tale aliquid contingat. quid futurum est.
Non enim potest quisque dicere. relinquendum illum
esse potius qui morte imminente baptizari deside
rat. quam baptizatum a penitentia. Quis enim non credit
contigisse. oportet ut credat posse contingere.

AG. SUP IOHAN.

LXXX. Commendat xps matrem discipulo. prior matre mori
turus. et ante mortem matris resurrecturus.

AG. DE CATHECIZANDIS.

LXXXI. Natus est xpc de matre quae sine uiro intacta con
cepit. semperque intacta permansit. uirgo concipi
ens. uirgo pariens. uirgo moriens. quia fabro des
ponsata erat. omnem typum carnalis nobilitatis ex
tinxit. AG. ADULTERINIS.

LXXXII. Siquis fecerit adulterium etiam si numquam deinceps
faciat. reus est adulterii. donec reatus ipsi indul
gentia remittatur. Habet ergo peccatum quamuis illud
quod admisit iam non sit. quia cum tempore quod factum est
preterit. AG. QUEST IN LEUITICO.

LXXXIII. Hoc cotidianus loquendi usus optinuit. ut in
aecclesiam prodire aut ad aecclesiam confugere non
dicatur. nisi qui ad locum ipsum parietesque prodierit.
uel confugerit. quibus aecclesiae congregatio continetur.

AG. SUP GENESIM.

LXXXIIII. Quod scriptum est puer eram ingeniosus et sortitus
sum animam bonam uidelicet ex patrio ingenio
uel corporali temperamento. Deinde cum esse incipit

magis bonus uenit ad corp(us) inquinatu(m). In contaminatum uidelicet cruore menstruo. Dicunt(ur) enim ex hoc ingenia grauari. uel a contaminatione adulterina. AG. In ep(isto)la ad hirones.

xxxv. Si aliquis hereticorum memoriis orans exaudiri meruerit. non p(ro) merito loci sed p(ro) merito desiderii sui recipit siue bonu(m) siue malu(m). Sp(iritu)s enim d(omi)ni sicut scriptu(m) est repleuit orbe(m) t(er)raru(m). et auris zeli audit omnia. et multi deo irati exaudiuntur. De qualib(us) ait ap(osto)l(u)s. Tradidit illos in concupiscentia(m) cordis eoru(m). Et multis p(ro)pici(us) deus non tribuit q(uo)d uolunt. ut q(uo)d utile est tribuat. Vnde id ap(osto)l(u)s ait. de stimulo carnis sue angelo satane. que(m) sibi datu(m) dicit a quo colafizaret(ur). ne magnitudine reuelationu(m) extolleret(ur). Nunne legim(us) ab ipso d(omi)no deo nonnullos exauditos in excelsis montiu(m) ubi (quod) tam excelsa (quando displicebant) sint et reges qui ea non euerterent. culparent(ur). et qui euerterent laudarent(ur). Vnde intelligit(ur) magis ualere petentis affectu(m). q(uam) peticionis locu(m). Exaudiunt(ur) (er)go multa et multis modis n(on) solu(m) x(ri)piani catholici sed et pagani. et iudei et heretici uariis herrorib(us) et sup(er)sticionib(us) dediti. Exaudiunt(ur) aute(m) uel spiritalib(us) qui tam(en) nichil faciunt nisi p(er)mittant(ur) a deo sublimit(er) atq(ue) ineffabilit(er) iudicante quid cuiq(ue) tribuendum sit. siue ab ipso deo u(e)l ad pena(m) malicie. uel ad solatiu(m) miserie. u(e)l ad ammonicione(m) querende salutis et(er)ne.

AG. Contra crescon(ium) lib. II.

xxxvi. Hoc discernit(ur) apud nos. ut alii recipiant(ur) qui catholicam reliquerunt. alii q(ui) ad illa(m) p(ri)mit(us) ueniunt.

Illos enim amplius grauat crimen desertionis: hos autem non a se diuitum sed agnitum et recentum uinclum releuat unitatis. Item.

LXXXVII. Sicut auctores fidelium xpianorum uenientes ad xpm seductis redeuntibus preponuntur. unde isti et epi fieri possunt. illi uero non possunt ita ad unitatem non debent. decepti ab hereticis quando ad catholicam redeunt suos deceptores ante poni. quando ad catholicam redeunt. Isti namque excusabilibus petunt que sibi defuerunt. isti humilibus petunt quod fuerunt. Istos honorabilibus ubi nondum steterant aduocamus. illos suspectis unde lapsi fuerant aduocamus.

ISIDORUS DE SUMMO BONO.

LXXXVIII. Secundum catholicam fidem sanamque doctrinam nec nature dei nocere potest quisque nec naturam dei iniuste nocere cuique nec noceri impune patitur quempiam. Qui enim nocet ait apostolus recipiet hoc quod nocuit. AUG. DE BAPT. LIB. III.

LXXXVIIII. Pax aecclesie dimittit peccata et ab ecclesie pace alienatio tenet peccata. non secundum arbitrium hominum. sed secundum arbitrium dei. Petra tenet. petra dimittit. columba tenet columba dimittit. Foris quippe nec ligari quid potest. nec solui. quando in ecclesia non qui potest aut soluere.

AUG. DE UNICO BAPT.

C. Non sane parua est parumque gloriosa consolatio cuiuscumque nostrum si ab inimicis aecclesie criminatur.

AUG. DE SERMONE DOMINI IN MONTE.

CI. Temerarium iudicium plerumque nichil nocet ei. de quo temere iudicat. Ei autem qui temere iudicat.

ipsa temeritas necesse est noceat. AG. in epta ad clerum yponiensem.

CII. Nunc si vobis placet. ut nomen presbiteri non recitetur: ne his quidem, pediam nolunt accedere sicut ait apostolus demus occasionem non erit hoc nostrum factum sed eorum quorum causa fuerit factum. Quid enim obest homini. quod ex illa tabula non vult eum recitare humana ignorantia. si de libro viventium non deleat iniqua conscientia. AG. ad secundinum manicheum.

CIII. Sentiat de augustino quicquid libet. sola me in oculis dei conscientia non accuset. AG. super psalmum. xxx vi.

CIIII. Ut si ad tempus dampnatus ab homine. et dixerit sententiam proconsul in ciprianum. aliud est sella terrena aliud tribunal celeste. Ab inferiore accipit sententiam. ab superiore coronam. AG. super psalmum. xx viii.

CV. Custodi intus innocentiam tuam. ubi nemo opprimit causam tuam. Prevaluit contra te falsum testimonium sed apud homines. numquid apud deum valebit ubi causa tua dicenda est? Quando deus iudex erit. alius testis quam conscientia tua non erit. Inter iudicem istum et conscientiam tuam noli timere nisi causam tuam. AG. super psalmum. CII.

CVI. Qui iustus est et iniuste maledicitur: premium illi redditur. AG. super genesim.

Si queritur anima cum de corpore exierit. utrum ad aliqua loca corporalia feratur. an ad incorporalia corporibus similia. an non nec ad ipsa sed ad illud quod et corporibus

ac similitudinib; corporum est excellentius: cito
quidē responderī ad corporalia loca eā uł non ferri.
nisi cū aliquo corpore uł non localit̄ ferri. Iam utrū
habeat aliquod corpus cū de hoc corpore exierit
ostendat qui potest. ego autē non puto. Ad spiri
talia ū p meritis fertur: It.

CVII. Est prsus inferorū substantia. sed eā spiritalē arbi
tror ēē non corporalē. Nec audiendi sunt qui
affirmant inferos in hac uita explicari: nec ēē p9
mortem. Uiderint enī quē admodū poetica fig
menta interpretent̄. Nos ab auctoritate scripturarū
diuinarū. qui solis de hac re fides adhibenda est:
recedere non debem9. Quīquā possumus ostende
illorū quoq; sapientes de inferorū substantia mini
me dubitasse. que post hanc uitā recipit animas
mortuorū. Unde autē subt̄ris ēē dicant̄ inferi.
si corporalia loca non sunt. aut unde inferi appel
lent̄. si subt̄ris non sunt. merito querit̄. It.

Ideo subt̄ris dicunt̄ inferi. ut credunt̄. quia
congruent̄ in spū p illas corporū similitudines
sic demonstrant̄. ut qm̄ defunctorū anime infe
ris digne: carnis amore peccarunt. hoc eis p illas
corporū similitudines exhibeat̄. qđ ipsi carni mor
tue solet. ut subt̄ra recondat̄. Sicut autē secdm̄
corpus si ponderis sui ordine teneant inferiora st̄.
omnia grauiora. sic secdm̄ spm̄ inferiora sunt omnia
tristiora. Ad eos cont̄ iulianum.

CVIII. Si ad matris corpus id qđ in ea concipit̄ pertineret.
ita ut eı̄ pars deputaret̄. non baptizaret̄ infan
tulus cui9 mat̄ baptizata est. aliquo mortis urgente
periclo.

cū eū gestaret inutero. Nunc uero cū etiā ipse
baptizatur non utiq; his baptizat̄ habebit. Non
itaq; ad matnū corpus cū esset intro ptinebat.

CVIIII Si quicqd ē in homine. Iz.

Si quando baptizat̄ baptizari & sēsificari putandū
est. dicturus es & ipsa intus baptizari & sēsificari que
in intestinis & uesica pdigestiones corporis digerunt̄.
Dicturus baptizari & sēsificari hominē in matris
utero constitutum. Si ad hoc sacramtū accipiendū
grauidā necessitas cogat. & ideo baptizari iā non
debere qui nascit̄ postremo dicturus es. & ipsas bap
tizari & sēsificari ifebres quando baptizant̄ egroti.

AG. CONTRA HERESES.

CX Silent leges inter arma nunc prius ad hoc
laborat̄. aut ad hoc pugnat̄ ut legib; non
seruiat̄. Leges habent ut uoluntati testatoris in
omnib; pareat̄. Si quis contra uoluntatē testa
toris facere uoluerit. careat hereditate. AG.

AD SIMPLICIANUM. LIB. I.

CXI Quis non audeat iniquitatis argui neminē
posse. q qd sibi debet̄ exigerit. nec eū certe
qui qd ei debetur donare uoluerit. Hoc autē
non ē in eoz qui debitores sunt. sed in
ei cui debet̄ arbitrio. LIB. II.

CXII Quod dauid sedens orauit hoc mouet. Cū
& sanct' helias hoc fecerit. qdo pluuiā oran
do impetrauit. Quib; ammonemur exeplis n̄ eē
prescriptum quomodo corpus constituatur ad oran
dū anim' deo pres pagit intencionē suā. Nā &
stantes orant' sicut scriptū ē. Publicanus autē a longe
stans.

ac similitudinib; corporum est excellentius. Cito
quidē responderi ad corporalia loca eā ul non ferri.
nisi cū aliquo corpore ul non localit̄ ferri. Iam utrū
habeat aliquod corpus cū de hoc corpore exierit
ostendat qui potest. ego autē non puto. Ad spiri
talia u° p meritis fertur: It.

CVII Est prorsus inferorū substantia. sed eā spiritalē arbi
tror ēē non corporalē. Nec audiendi sunt qui
affirmant inferos in hac uita explicari: nec ēē p⁹
mortem. Uiderint enī quē admodū poetica fig
menta interpretent̄. Nos ab auctoritate scripturarū
diuinarū. cui solis de hac re fides adhibenda est:
recedere non debem⁹. Quāquā possimus ostende
illorū quoq; sapientes de inferorū substantia mini
me dubitasse. que post hanc uitā recipit animas
mortuorū. Unde autē sub terris ēē dicant̄ inferi.
si corporalia loca non sunt. aut unde inferi appel
lent̄. si sub terris non sunt. merito querit̄. It.
Ideo sub terris dicunt̄ inferi. ut credunt̄. quia
congruent̄ in spū p illas corporū similitudines
sic demonstrant̄. ut qm̄ defunctorū anime infe
ris digne: carnis amore peccarunt. hoc eis p illas
corporū similitudines exhibeat̄. qd ipsi carni mor
tue solet. ut sub terra recondat̄. Sicut autē sedm
corpus si ponderis sui ordinē teneant inferiora st̄.
omīa grauiora. sic sedm spm inferiora sunt omīa
tristiora. Ad. contra iulianum.

CVIII Si ad matris corpus id qd in ea concipit̄ pertineret.
ita ut ei pars deputaret̄. non baptizaret̄ infan
tulus cui⁹ mat̄ baptizata est. aliquo mortis urgente
periclo.

cũ eũ gestaret in utero. Nunc uero eũ etiã ipse
baptizatur non utiq; his baptizat^r habebit. Non
itaq; ad maternũ corpus cũ esset intro ptinebat.
CVIIII Si quicq̃d ē in homine. l7.
Si quando baptizat^r baptizari & scificari putandũ
est. dicturus es & ipsa intus baptizari & scificari que
in intestinis & uesica p digestiones corporis digerunt^r.
Dicturus baptizari & scificari hominē in matris
utero constitutum. Si ad hoc sacramtũ accipiendũ
grauidã necessitas cogat. & ideo baptizari iã non
debere qui nascit^r postremo dicturus es. & ipsas bap
tizari & scificari febres quando baptizant^r egroti.
Ag. CONTRA HERESES.
CX Silent leges inter arma. nunc prsus ad hoc
laborat^r. aut ad hoc pugnat^r ut legib; non
seruiat^r. Leges habent ut uoluntati testatoris in
omnib; pareat^r. Si quis contra uoluntatē testa
toris facere uoluerit. careat hereditate. Ag.
AD SIMPLICIANUM. LIB. I.
CXI Quis non audeat iniquitatis argui neminē
posse. q̃ qd sibi debet^r exigerit. nec eũ certe
qui qd ei debetur donare noluerit. Hoc autē
non ēē inter   qui debitores sunt. sed in
ei cui debet^r arbitrio.   LIB. II.
CXII Quod dauid sedens orauit hoc mouet. Cũ
& sanct^s helias hoc fecerit. qdo pluuiã oran
do impetrauit. Quib; ammonemur exeplis nõ ēē
prescriptum quomodo corpus constituatur ad oran
dũ animus deo presentã agit intencionē suã. Nã &
stantes oramus sicut scriptũ ē. Publicanus autē a longe
stans.

Et flexis genib; oramus sicut in actib; aplor̄
legim(us). Et sedentes sicut fecit dauid & helias. Nisi aut(em)
etiā iacentes orarem(us). non scriptū esset in psalmo.
Lauo p singlas noctes lectū meum lacrimis meis.
stratū meū rigabo. Cū enī quisq; orationē querit
collocat membra sicut ei occurrerit accōmodata p
tempore positio corporis admouendū animum.
Cū autē non querit sed inferē appetit orandi. cū aliqd
repente uenit in mtē. quo supplicandi moueat(ur)
affectus gemitib; inenarrabilib; quocūq; modo
inuenerit hominē non ē. utiq; differenda ora
tio. ut queramus quo secedam(us). aut ubi stemus
aut ubi p(ro)sternam(ur). Gignit enī sibi mētis intentio soli
tudinē. & sepe obliuiscit(ur). l ad quā celi partē ut
in qua positione corporis membra temp(us) inuenerit.

BEDA DE TĒPORIB;

CXIII. Eudoxia uxor theodosii p(ri)ncipis ab ierosolimis
remeauit. beatissimi p(ri)mi martiris stephani reli
quias que in basilica sci laurentii posite uenerunt
secū deferens. It(em).

mauricii.
Gregori(us) octouo .x. anno scribens augustino lugdo
ne & ebraice epos accepto a sede aplica pallio.
metropolitano ee debere decernit. It(em).

Paulus constantinopolitanus patricios apocrisarios
scē romane eccl(esi)e qui ad eū correctionē missi fue
rant. partim carcerib; parti exiliis. parti uerberi
bus afficiens. sed & altare eor(um) in domo placidie
sacratū in uenerabili oracto subuertens diripuit.
p(ro)hibens eos ibidem missas celebrare. Vnde sicut
p(re)decessores illi(us) ab aplica sede iusta depositionis ultione

dapnatus est. It.

cxiiii. Theodosius archiepiscopus et adrianus pp. abb. uir eque
doctissimus a uitaliano pp. missi britanniam plurimas
aecclesias anglorum doctrine ecclesiastice fruge fecunda
runt. E quib; theodosius peccantium iudicia quis scilicet
annis pro unoquoq; peccato quis penitere debeat mirabiliter
scripsit. Item.

cxv. Synodus aquilie facta. ob impicia fidei quintum
uniuersale concilium suscipere diffidit. donec salu
taribus beati pp. sergii monitis instructa. et ipsa huic
cum ceteris xpi aecclesiis annuere consentit. It.
Liudprandus rex audiens quod saraceni depopu
lata sardinia etiam loca fedarent illa. ubi ossa sci
augustini propter uastacionem barbarorum olim translata
et honorifice fuerant condita. misit et dato mag
no pretio accepit et transtulit ea in ticinis cum debi
to patri tanto honore recondidit. Eucherius
ad saloniuum. de questionibus sup genesim.

cxvi. Apostoli baptizati intelligendi sunt.
Acu baptizatos eos non penitus manifestat apertior
scripturarum significantia. Licet quidam hoc intelli
gi illo uelint testimonio quo saluator dicit. Qui
lotus est non indiget ut lauet. It sup leuiticum

cxvii. Nota que de ueteri testamento relinquere. uel que
obseruare debeamus. Respond. Debemus obser
uare mandata que ad corrigendam uitam moresq;
pertinent. Relinquere autem cerimonias et ritus
sacrificiorum qui figuris atq; umbram futuris tunc
reb; pretulerunt. Iohs VIII. Bertari abbati.

cxviii. Epistola tue religionis accepta. diligentiq; curiositate

fetruitate: quasi zeli reppitis obtentu longius
a tue pfessionis proposito: recessisse. Quin potius
a xpiane religionis regula trionnit deuiasse. dū
scilicet impbe uite decessoris nri derogare dinos
ceris. Et ipsius quodam m̄ carnes rodere conpba
ris. Quid eni detrahentes faciunt. nisi ut pverbi
ator innuit carnes aduescendū conferunt. Cū
eni uitā hominū uitupationis morsib; laniant.
Quid aliud agunt nisi carnes eoꝝ canino more de
cerpunt. Quanto ergo pstantius esset te carnes
porcoꝝ q̄ carnes hominū manducare. et ab istis
potius q̄ ab illis ppetualiter abstinere. Et certe
apls te tuosq; consimiles arguens dicit. Tu q̄s
es qui iudicas alienum seruū. suo dn̄o stat aut
cadit. q̄ si sic p quolibet mortali senciendū est.
Tu quis es qui tanto pontifice talia phibere psu
mis. et temere de eo qui migrauit ad dn̄m teme
iudicare contendis: lc

Absit autē piis mentib; quid de tanti culminis
pontifice sinistrum sentire. Cum beato en
nodio confessore ticinensis urb ante scribente
doceamur: Quia ds omps aut claros ad tanta
fastigia erigit. aut certe q̄s elegit illustrat.

SUPONO comiti.

CXVIIII. Obiisse lunensis æcclie presule audientes
ad ipsius successionē satis nob idoneus ac
aptus psentiū gerulus litterarū waliarius nomi
ne. uisus est qd circa dilectionem tuam ualde
peamur. ut ita diligenti apud serenissimos filios
nros magnos impatores agat. q̄ eoꝝ q̄q; fauore

Iohs opponi abbati. Sindulf pbr ecclesie ministrat gellensis diu
missa peticione nos adiit. ut in munimentu aplico
de loco suspecti pieti ppetue langueat beniuo
lenciam committet. Ergo quia inter infestos
ac inimicissimos absq; certo animaru lucro
seruu dei habitare non conuenit. Et ta
beatus apls gentiu pdicator ne sine lucro
moreretur in sporta p muru diffugit. Qua
etia scs benedictus monachie uite discipline
reptor mores suos cu aliquoru morib; non con
uenire psensit. locu dedisse racionabili prorsus
intencione uidet ne scilicet diabolo locus daret. Reli
giositate tua his aplicis litteris exhortam. ut p
amore di nroq; prefatu pbrum premissa dumtaxat
si forsitan opus est reru satisfactione a regimine
suspiciose illius celle sequestrans. Ubi racionabili
bili ac securi puderis ministrio frum constituat.
quatinus in una ridemq; hominis pmutacione
et hui securitas pmutetur. et occasio seuientium
pmat. et deuocionis tue obediencia circa sede
scam aplicam sicut nos credim palam omnib; indi
cet. De ciuili excommunicato. Iohs. VIII

XXII. Tu in contemptu scs sedis aplice missos ei qui
gloriosis regib; mitti decent potante. ut humu
culus. et uix a saracenis amalfitanorum miseratione
adiectu ut credim caietanorum redeptus. non solu
iniuriis afecisti. uerum etia testamentu di scilicet
aplica eptam sacrilegus concidisti. et excomuni
cante scissimo pp. anathema dicere canino gut
ture puicacissimus psupsisti.

MARINO ET PULCHARI. IOHS.

Sed et per nuncius vestre fidelitati vobis iniungimus
ut cum aliquibus navibus viros milites robustissimos
presencialiter destinetis. Qui quadraginta sarracenis
qui dudum agrecorum nostrorum manibus in mare fugere.
Cumque postea terrestrium nostrorum militum exspoli
asti armis omnibus virtute inmonitis circei lati
bulis evaserunt. Una cum nostris pedestribus adpre
hendant. quia nos propter illis sarracenis dromones
nostros fatigare nolumus. dum de vobis considere sic
et ipsi velle dicimini provocati modis omnibus.
confidentes quia si obedientie vestre constanciam.
et fidei puritatem cum virtutis efficatia contra
sanctam apostolicam ecclesiam romanam amodo senseri
rimus. non solum de his tributis quibus vos ultra
consuetudinem pregravatos dicitis. inquantum racio
postulaverit pregravabimus. Verumetiam ut propriam
sancti petri familiam terra marique vos tueri domino con
fortante studebimus. KAROLO REGI.

Avidus et ardenti solito que tua non fue
rant surripuisti. et tibimet inflectere
voluisti. adeo ut regnum pie recordationis lotha
rii quondam christianissimi principis. quod dilectissimo
filio nostro piissimo imperatori ludouico ex paterno
ut fraterno iure debebatur hactenus tentas. et quasi
totius consanguinee affectionis oblitus. ius omne
sibi competens non iure possideras. non iure pos
sidens quasi de re necessaria. nos qui ei sollicitu
dinis divina providentia sicut sedis facti sumus
heredes. Te salubribus monendum affatibus ducimus.

& a tanta iniusticia compescendum ope penitus
arbitramur. debemus quippe in labore succedere.
cui profecto licet meritis impares successimus in hono
res. Neque enim pium studium ei convenit in nobis
deficere. Qui scilicet pro patribus nati filii principatum recti
unum eundemque cum illo percepimus. Non solum autem
principatum sed & pondus auctoritatis & totius censu
ra iudicii. atque digne factis animadversionis in
ferende consecuti sumus quod non obaudivit potes
tate. In promptu scilicet habentes secundum apostolum omnem
ulcisci prius inobedientiam. Item

Si quod non credimus pudoreque regium non decet
presentia pontificii nostri monita que paterno
a nobis proferuntur affectu spernenda & non audienda
iudicaveris. nos auxiliante domino que sanctus dominus & pre
decessor noster sancte memorie adrianus papa cepit. Nec
tamen propter continuas infirmitates suas perfecte
totis consumare viribus satagemus. Quin potius
& si necessitas impartit per nos accedentes. qui insipu
lentiatis instruentes audiri despicimus invirgavit
apostolice satiati venientes auctore deo supplebimus.

MICHAHELI REGI BULGARIAE. IOHANNES. VIII.

Scrutamini sacras aecclesiasticas in mente scripturas
& profecto non ignorabitis quod deus omnipotens licet univer
sam aecclesiam sibi ut sponsam coniunxerit. quam
sine macula exhibuerit. eam tamen parte quam esse prin
cipalem sedemque petri vocari decrevit peculiari. noluit
penitus habere maculam aut rugam aut aliquid
huiusmodi. Quam scilicet ipse sanguine suo dedicavit.
Postquam auctorem ei celesti patrem revelante cognovit.

Si grecorum perfidia . 17.

sese a regione ista que in nostra utique diocesi posita est ut antiqua scripta demonstrant minime cohibuerit. scitote quia patriarcham ignatium qui sedis nostre favore tronum recepit denuo depositioni tamquam violentum aut temerarium submittemus. et episcopos ac presbyteros grecorum qui illic inveniuntur. Non solum depositioni verum etiam et anathemati subigemus. Nam et ex maxima parte photii dicuntur et manus impositionis vel communionis et sensus. sed et vos tamquam apostatas. et refugas et tergiversatores. et variarum corruptores professionum. una cum illis anathematis vinculis innodavimus. Et cum ipso quem imitati estis diabolo qui ab initio mendax et in veritate non stetit. portionem vestram locavimus. Iohannes archiepiscopo ravennae.

Mortuos suscitasse Christum legimus. in scelerum obstinatione tabefactos absolvisse non legimus. a dmente reducimus. DOGMA[?]OI

qualiter greca falsitas. bulgarorum nobis iure pertinentem patriam per ignatium quem nos recuperaveramus occupare non timuit. qui frequenter ob hoc excommunicatus non solum non quievit. verum etiam illuc quendam scismaticum sub nomine archiepiscopi destinavit. Iohannes VIII Sophonesse feminae.

Multorum relatione didicimus te ad dissidium patrie alienigenas viros appetere. Et cum debuisses utpote post discessum benivoli tibi viri. sub sacro velamine castimoniam profiteri. tu contra tui nominis famam contraque; contraque; fiduciam quam in te vir tuus

qui te sibi heredem reliquit dicitur absoluisse. inuisa
domibus ac prediis alienarum diceris gentium alienigenas
copulas anhelare quod apparet. quia te super his iam constat
fuisse apostolicis conuenta epistolis. Et non solum alienigenas
nostratum copulas non permittere; quin potius si que
contracte sunt a domino serenissimo imperatore karolo filio
nostro continuo dissociendas esse. Iure sancimus auctorita
te dei omnipotentis eorumque apostolorum principum ac nostra
precipimus. ut accepto uiginti dierum spacio. aut
ex nostratibus cum consensu orbinancium atque callensium uirum
legitima federatione suscipiatis. Aut si fidem defunc
to uiro tuo seruasse appetis sub sacro uelamine casti
moniam carnis permittas. aut certe tecum his quibus te
commisimus in nostram presentiam uenias. sciens nisi intra
prelatum placitum. aut uirum. aut sacrum uelamen. aut ad
nos ueniendi iter susceperis. te cum omnibus fautoribus
tuis usque quo uenias omni communione suspensam.

ANGEBERGE IMPATRICI. IOHS. VIII.

Siquidem cum uirtute dei melius quam kaietam
que nostra sunt defendemus ac illorum in nullo penitus
indigemus. Dromones uidelicet cum ceteris nauibus constru
entes. ac cetera uasa bellica. et apparatus quin potius ac
ipsos animos hominum preparantes ac aduersus hosti
les incursus indesinenter armantes.

PETRO EPISCOPO.

Si ipse deo datus ac gregorius. IOHS. VIII.

Statuto iam tempore. ad nos uenire ac omnia iuste
atque canonice emendare contempserit. grauioribus eos
perpetui anathematis uinculis innodabimus. eorumque sce
lera ac excommunicationes ac anathemata scribentes
ante sacratissimam beati petri imaginem suspendemus.

ut omnib; de toto mundo ad limina ap̄lica uenien
tib; illoꝝ sit nota iniq̄tas et excessoreto sc̄e romane
ecc̄le uideant̄ excōnei. ROSTAINO EP̄O.

ATTO p̄sentium lator
Aduin in nr̄o seruicio fidelit̄ excubaret. quē
dam uirum feminam sibi desponsatā querit̄
rapuisse. et ideo fr̄nitas tua nr̄a auctoritate
suffulta. suffraganeos suos ep̄os p̄sentialit̄ conuo
cet. sicq; unanimi sententia si sponsā huic rap
tor non reddiderit. tam id quā rapta omni co
munione priuent̄. LIUTBTO ARCHIEP̄O

Hengeltrudim uxore bosonis
nouerit non solum excomunicatione que
a fr̄na societate sep̄at. sed et anathemate q̄d
ab ipso corpore xp̄i q̄d ē ecc̄la recidit crebro
p̄cussam. LUDOUUICO REGI.

Nemo autē de annoꝝ numero resultandi
sumat fomentum. Quia sc̄a roma cui deo
auctore seruimus ecc̄la. priuilegia sua que
in firma petri stabilitatis petra suscepit. nullis
temporib; angustatur. nullis regnoꝝ particionib;
preiudicat̄. Sed et uenerande romane leges
diuinitus p̄ ora pioꝝ p̄ncipum p̄mulgate. reru
ei p̄scriptione non nisi post centū annos admit
tunt. GOZILI COMITI.

Porro eos qui uxores suas adimiser̄ uel ad ali
as illis uiuentib; nuptias migrauer̄. tā dū
cū consentaneis excommunicauim̄. quo usq;
posteriorib; remotis priores penitendo receperint.
Sicut enī nuptie a deo. ita diuorciū a diabolo.

teste sco augustino repperi qd eni coniunxit ds homo
non separet. Precipue cu hec consuetudo ex paganoru
more remanserit. quoru in talib; non alius nisi ip
se diabolus magist erat & auctor. MONTEMERO
DUCI. IOHS. VIII.

Presbiteri illic absoluti & uagi ex omni loco aduenantes
quedam aecclesiastica contra canones officia peragunt.
Immo numerosa cu sint acephali scelera contra
dei precepta committunt. TOZILI COMITI.

Prudentissime uir stude ac prouide. ut duo uiri illi
qui uxores suas quas ds illis preparauit & iunxit.
abiecerunt eas repellere minime permittantur quia
impium e. ut qd auctore deo legali federe copulati
sunt p humano libitu immo fraude diabolica se
parentur. ALVINO ARCHIEPO.

Ne mireris quia diximus te agente sede a fre
nro methodio recipiendu. quia pfecto dignu e.
ut tu qui fuisti ei auctor deiectionis. sis officii con
missi causa receptionis. PAVLO EPO. IOHS VIII

Ipse nosti gloriosissime rex. qd pannonica diocesis
aplice sedi sit subiecta licet bellica clades tam
ad tempus ab illa subtraxerit. & gladius ad hora ho
stilis subduxerit. uerum reddita aecclis pace red
di debuerunt. & iura que cu pace reddita tirannicus
uniuscuiusq; furor ademerat. Id ipsum sco papa leone
in decretis canonicis cu de reintegrando nuptiaru federe
scriberet innuente ac dicente remotis malis que
hostilitas intulit uniuscuiq; id qd legitime habuit
reformetur. It

Si de annoru numero forte causatur sciat ludouicus rex.

equa inter xpianos & eos qui unius fidei sunt numero
certus affixus est. Ceterum ubi paganorum & incredulorum
furor in causa est. quanta libet prestant uiri non pre
iudicat ecclarum que corporalia nescientes arma solum
dnm & propugnatorem suum quando ei placuerit misereri
pacienter expectant. le

Sic ergo eis dicito. quidem ad sedem ei qui per te tot an
pertulit annos recipiendam non ad iudicium sup diocesim
destinatus sum subeundum. Et certe secdm decretalia
instituta prius eum re inuestiri conuenit epi. & post
modum ad racionem adduci. ut scilicet uestitus uirib;
per annum & dimidium resumptis. ad diffiniendam causam
suam accedat. Porro si aluinus cum hermerico iudicium
cum epo nro methodio inire uoluerit. dic ad eos.
uos sine canonica sententia dampnastis epm aplica se
de missum carceri mancipantes. & colaphis affli
gentes & a sacro ministerio separantes. & a sede
trib; annis pellentes. aplica sede per ipsum triennium
plurimis missis & eplis proclamante. Non estis ad
iudicium conuenire dignati. quod profecto semper subter
fugere curastis. & nunc sine sede aplica iudicium
uos querere simulastis. Cum ego ad hoc missus sim
ut tanto uos tempore a diuinis ministeriis separem
quanto uos eundem uenerabilem uirum a ministerio
sacro cessare coegistis. & ipse tanto tempore credito
sibi epatu inconcusso ac sine questione fruatur.
quanto constat illum uob facientib; eo fuisse priuatum.
Sicque demum si habueritis inimicitiam conueniastis
& coram sede aplica pars audiatur & iudicetur utraq;
presertim cum inter archiepos causa uersetur. & conuenienis

non sit. ut inter utrumq; alius sine patriarcha iudex inueniat. Nam et in negotiis minor sacri canones ad sedem ubi est. maior auctoritas partes destinare p̄bant. LX

Ne suscipias occasionem excusationis p̄hibente te ut frem nr̄m methodium transire ad pente pulcii siue bella pretendant. siue inimicitias cogitant. Qui enim sci petri sunt. pacifici sunt. et quocumq; ierint bellis aprimor utilitate minime coercent. Ceterum preuide. ac de separatione coniugator maxima cura assumas. ita ut q̄ a susceptione sedis ap̄lice litterarum separati sunt inculpa te reducant. Priores uxores una cum conuenta penitentia dimisisti quas post modum sunt sortiti qd si noluerint extra ecclesiam eos facito una cum his qui eos in communione recipiunt donec emendent. De persecutorib; uero lazari monachi uide ut secdm aptor canones a uob iudicium p̄feratur. Iohs. viii.

Heremerico epo. Iohs viii.

Ad deflenda prauitatem tuam. non nisi fontem lacrimarum ut p̄pha ieremias sufficere credimus. Cui enim ut non dicam epi secularis cuiusq immo tyranni seuicia temeritas tua non excessit. ut bestialem feritatem non transcendit. frem et coepm nr̄m methodium carceralib; penis afficiens. et sub diuo diutius acerrima hiemis et nimbor immanitate castigans atq; ab ecclie sibi commisse regimine subtrahens. et adeo in insaniam ueniens. ut in epor concilium tractum equino flagello percuteres nisi p̄hiberere ab aliis. Sunt rogo hec epi cuius nimirum dignitas si

excesserit. maiora consciunt crimina. O epm
epo talia inferente. et ad hoc aplice sedis manu sa
cratio et latere destinato. Nolumus tam nunc ex
agitare que gesseris. ne cogam indisserente p mul
gare qd conuenit. Verum dei omnipotentis et beator
principum aplor petri et pauli atq; nre mediocrita
tis auctoritate mem communione xpi mistior
et consacerdotii tuor puam. et nisi cu psenti paulo
uenerabi epo ut eu eod scissimo fre nro metholio
romam cum ipso audiendus occurreris. non deerit
iusta dapnatio. ubi tal et tanta fuerit inuenta
presuptio. nec pondus aplice sedis auctoritatis
frustrabit. ubi tam grauis mot prauitatis immen
sitas conplubit. ANNI. EPO. IOHS VIII.

Audacia tua et presuptio non solu nubes sed et
ipso celos transcendit. Usurpasti enim tibi uices
aplice sedis et quasi patriarcha de archiepo tibi iu
dicium uindicasti. Immo quod est grauius frem
tuu methodium pannonicu archiepm legatione
aplice sedis ad gentes fungente. tyrannice magis
q canonice tractans. nec pbror qui penes te rep
ti sunt iudicasti dignum consensu. quod non nisi in
contumeliam sedis aplice pperasti. Quin etiam
petente illo sacris canonib; edocentib; ipsius sce sedis
iudiciu concedi minime pmisisti. sed in eum cu seq
cib; tuis et sociis quasi sententiam ptulisti. a diuinis
celebrandisq; officiis illum sequestrans. carceri ma
cipasti. Insup et cum ppum sci petri hominem esse te
diceret. ad ut patrimonii in germania siti cura gere
res. istius fris et corpi quin potius et missi nri deq

de quo nobis maior cura debebatur. uincula & inse
cutiones non solu\u0304 ut fidelis minime nunciasti. sed
rome sup eo interrogareris an ris te illu\u0304 nosse men
tiendo negasti. Cu\u0304 cunctaru\u0304 afflictionu\u0304 sibi a
uiratib; illataru\u0304 ipse incentor ipse instigator. imo
ipse fueris auctor. De quib; omnib; nisi a deo fue
rit eidem uenerandi epi conrectio sana effecta.
ut ipse possit omne\u0304 suam obliuioni propt\u0304 deum in
iuriam tradere. romam ratione\u0304 redditurus indif
ferent\u0304 occurrere. Alioquin post mense septebriu\u0304
tandiu communicandi nulla\u0304 habeas omnino licen
tentiam q\u0304 diu non obediendo tua\u0304 erga nos ostendis
ptinaciam. AD FRISINGENSEM EPM ANNONE.

Precam\u0304 ut optimu\u0304 organu\u0304 cu\u0304 artifice qui hoc &
moderari & facere ad omem modulationis efficatia\u0304
possit. ad instructione\u0304 musice discipline nobis aut
deferas cu\u0304 eisde\u0304 redditib; aut transmittas. quatinus
du\u0304 uile metallu\u0304 iussu s\u0304ce sedis aplice conferre fes
tinas annosa\u0304 tibi memorie cheronomia\u0304 studiosi\u2019
adquiras. & aurea regni celestis munera spiritalit\u0304
omnino capessas. LUDOVICO IMPATORI

Quidam sane se monachus\u0304 dei seruus adelpertus
nomine de monasterio s\u0304ci benedicti uob\u2019 commen
p defensionis gra hoc n\u0304re humilitati innotuit.
p quo litteras ad abbate\u0304 ei\u2019 dirigi studiu\u0304 destinare.
quatin\u2019 suum honore\u0304 p dei amore & u\u0304ro sicut p\u0304mo
habuit reddere non p\u0304mitteret. sed oblitus dei timo
ris & n\u0304rm uero\u0304q; non solum quia his n\u0304ri monitis
aure\u0304 accomodare contempsit. uerum etia\u0304 eunde\u0304
dei seruu\u0304 multas affecit contumeliis. quapropter

animaduertat gladius ira· si sic superb; & contumax est·

dum adhuc sup eos estis putas quales erunt post

urm discessum· Queso tam ut eunde ad elpcium

adiuuare dignemini· ut merito gaudeant omnes q

ad urm confugium ueniunt· qm ecce iam cu pces

uices p predicto eplas misissem· nobis omnino obe

dire neglexit. Ideoq; nisi hoc continuo emendaue

rit. extra aecclesiam eu excurre faciemus.

BERTULFO ARCHIEPO· IOHS· VIII·

Cognoscentes religiositatem tuam contra interdictu

sedis aplice fuisse pmotam· pposuimus te inter epos

non esse numerandum· donec inpsentia positus osten

deris canonice consecratus· Sed quia dilectu filium nrm

impatore p tuo negotio cotidianis precib; nimium

patiam importunum puectionis tue primordia leni

ter quidem scrutanda sed indiscussa nullo m relinquen

da cognouim· Et ideo deuotioni tue aplica auctorita

te pcipimus· ut excepta causa corporee imbecillita

tis· nullo modo romam uenire post ponas· Si uero

infirmitate detentus p temet uenire nequiueris

manentis circa scam romana aeccliam dilectissimiq;

filii nri impium tam deuotus q fidelis· Ita ut indus

trios eccle tue legatos uolum transmittas. ut & sup

pmotione tua· & sup tue fidei regula nob satis face

re uice tua pualeant· Quatin & in canonico exami

ne· quo in spulentatis causam tua decreuim· inre

prehensibilit pmotus appareas· & pallium quod

a nobis postulas sine ulla dilatione pcipias· Itaq; si

satis industrios nobq; placabiles uiros p totu octobre

futurae septimae indictionis non miseris· n susceptu

ilii dilectissimi.

unu est. unde uos modicum paterno more debeam monere: qd nisi emendaueritis. grande peccatu incurritis. Et ob hoc sicut spatis n lucra s; magis uob dapna augebitis. Igit grecor studiis sicut didicim multi a paganis captiui. sublati i insulis partib; uenundant. & a uiris [illegible] xpi sub iugo seruitutis tenent. cu constet pium & scm ee uelud xpianos decet. ut cu eos uirtes ab ipsis grecis emerint: p amore xpi libos ee dimittant. & n ab hominib; s; ab ipso dno nro ihu xpo mercede accipiant. Vn uos exhortam & paterno amore pcipim. ut cu captiuos aliqs ab ipsis redemeritis: p salute anime ure liberos eos abire sinatis.

tesat archieps q

eumd constantinu epm temere ordinare. qa modica fuit ciuitas nra sine auctoritate psupsit. Non mediocrit arguendus e. qre a capite hoc: a sede sci petri dissentiat. i qre de ieiunio sabati t de celebracione .iiii. tempor ptinacit agat. cu i de ieiunio omis sabati beat papa siluest grecos conuicerit. & apli sexta feria & sabato ieiunauerint & scs pappa innocenti sup hoc capitulu in suis decretalib; instituerit.

ttas tue dilectionis quoda psbito deferente suscepim. & qa ecclia tibi ad regendu comissa paci at ecclia discrimina: cognoscentes nimiu p doluim. Quippe que sic asseueras ia a multo tpr epo qui & pee dicit semiuiuo mbris omib; destituto ac sensu iacente sine epali ministio extit. i sine

principib sardinie

ptonensi epo

xpianitatis officio quasi induata consistit. Unde quia nos consulere decreuistis quid te oporteat agere nos se deuotione tua quia paternas tradiciones inuiolabiles conseruare studentes. aliud consilium interim non inuenimus. nisi ut tandiu sustineas quamdiu. aut ipse episcopus spiritum exhalet extremum. aut certe synodice profiteatur. se episcopale non posse peragere ministerium racionabilem causam exponens. Alia autem ut uno uiuente episcopo alius in eius loco subrogetur. nec canonica auctoritas dictat. nec consuetudo huius romane ecclesie demonstrat. nec ipsa nostra meminit aetas. Quocirca si diuino iudicio unum e duobus predictis acciderit. tunc rite domino annuente consecrari canonice poteris. et apostolica auctoritate benedictionibus episcopalibus decorari.

N perfectus est.

cui tantum pallii donum aufertur. nec potest esse firmus siue perfectus. qui huius sacri non fuerit indumenti collatione firmus et integer. ac per hoc neminem perfecto poterit stabilire. uel alicuius dignitatis dona statuere. qui huius religiosi habitus munere defraudatur. ad tante perfectionis priuilegium peruenire non meruit.

Sane accusator secundum patrum regulis institutis causam ad nos. ut potes ad primatem dyoceseos detulit. Quarum inde licet nosque disciplinis edocti a sua compage suspendendum censuimus. nisi ad causam tuam dicendam litteris nostris euocatus. intra spacium unius mensis siue duorum minimus occurreris. extra uidelicet die supputandorum qua presentes accepisti apices. Siquidem nulli fas est. metropolitanorum nisi primatibus quos alias patriarcas nouimus appellari. dirimenci ut diffiniendi negotia. Quaobrem hos quia

aduersus metropolitanos querelā habent. apte sce
uniu̇sat calcedonensis synodus ad primate diocesis mit
tit. Quae itaq; cause sunt qb; phibiti optatū palliū
non conferre nequiuim᷒. Una scilt qa ut pdixim᷒ prouec
tionis tue primordia ualde rephensibilia referunt.
qd oportet instanti satisfactione purgari. Pterim
cū ad psonam respiciat. non ad res qrimonie huiꝰ ob
iectū. Altam ū qr fidei tue paginā min᷒ q oporteat cō
tinere cognouim᷒. Cū uidelicet nullā in ea scarum
uniu̇salium synodoꝝ in qb; fidei nre simbolū continet
nec decretalium pontificū romanoꝝ constitutoꝝ sedm
more feceris mtione. sed nec illa ppa subscripcione
muniueris. nec qd aliquē hanc uire uire iurando
firmandā miseris. penitꝰ indicaueris.

ece grecoꝝ impatoꝝ

aplice sedis decretis obtepat. ita ut et ipsoꝝ patri
archarum siue casū. siue statū. ad ipsi sententie
modetꝰ intuitū. Ecce omis fidelium ubiq; cetꝰ
gaudent. si in controu̇sis ubiq; ñnunq accidentib;
eiꝰ meruerint adipisci decretū.

retea uire sublimitati palmā pbenedictione
aplica iuxta morē direxim᷒. & qr phanc op
tam᷒ uictrici dextre uire diuinitꝰ conferri triūphū
aploꝝ principum pcib; mereamini. ibic infinita gau
dia beneuiuendo transire & inetnū cū scis ppetua
pmia possidē.

upenandū pbm quē captata auctoritate kano
nica auctoritate a suo tantū epo. t' aco presbitis pu
tatis ee depositū tantū inim iudicam᷒ ab ipse da
ta sententia ee inmunē qcū tal psumptio n aplica.

misedia pueniret. n debuerat ee. multa tam qa
nemo ante audientiam iudicari debet ad iunctis
sex epis cu epo pp. aut a testib; conuictis aut iudica
ri debet pbr qcuq; confessus. Verumtam contra
sacro canones ineu ut dyxim illata sententia cassata
ee penit sancientes eund pbrm in ppo honori et
gdui restituim. & ei omem iterum ministrandi li
centia tribuim. Sane si fuerit qd illu accuset. qr
sic eu iniuste dapnari nolum. ita i appbacione cri
minis illu iustificare contepnim. Cu uob eps fue
rit cosecrat. tunc adiuncto sibi certo numero
collegaru. ipse pbr aut conuict dapnet. aut si
inocens rept fuerit causa ei canonice timinet
qa non stati q accusat reus e. sed qui conuincit
criminos. Porro de illis pbris q tempore scissimi
decessoris nri domni pape nicolai excomunicati
sacru mistium contingere psuserint. ipsi iuste
dapnacionis sicut sci canones statuunt sententia
intuler. tam qa miseracio aplica ueniam solet psta
re correctis ob multitudine mir. ill hanc indul
gentia exhiberi. ut sca comunione saginati studeant
trib; continuis annis p ebdomada omi secda & sexta
feria. aut aceto aut aiuno penitus ieiunare. &
ultra lugenda nequaq; comittere.

m

sic audiuim fornicationis peccatu maxime
regnat. eo qd & sci monoiales & deo deuotas feminas atq;
de ppa consanguinitate homines regni uri ultra
sci gregorii statutu nouello tunc poplo necessario
mandatu uxores ducere psumant. qd inmirum

Fulgred rex Saxon

qd scelus q̄ueq; delictum· his aplatus nris litteris om̄s
q sub uice nro gesserint tam laico q etiā clericos a
m̄ & deinceps cauere· ac p̄p̄am factis poenitenciā
digne peragere· ⁊ ultra talia numq committere mo
nem(us)· hortam(ur) atq; p̄cipim(us)· Qd si uobis hoc impium
malū emendare fortasse g̃ue uidet(ur) p quo talia susti
netis adu̾sa nre paternitati uris ignote scite litteris. ut
aplice sedis eos qui tali nefario ope enerui(n)t iacent
corripiam(us) & modis omib; arguam(us) decretis;

micahel
i. viii

Si ergo sup apli petri constanciam xpc edificauit
aecc̄lam constat omino qa q ab ei(us) unitate discesserit
regni celestis ianuam non intrabit. ipse et enī iuxta
ueridica p̄decessoris nri sentencia in sede sua specialit̄
uiuit· & p̄sidet & p̄ successor suor organa· p toto mun
di latitudine p meritor ordine ligacionis aut ab
solucionis sentencias p̄petualit̄ modat(ur)· nec habet in
singularitatis p̄uilegio socium· que(m) aplor p̄ncipem
om̄s aeccl̄e dei uniu̾sitas cū suo coaplo confitet(ur)· An
non kmi filij uris in temporib; ut ueta tuseam(us) hec
sca aeccl̄a phociū repulit· & ignaciū restaurauit· nq̄d
n̄ uiderunt oculi uri· & aures ure audier(unt) iudicium
ab aplica sede platū· ab omib; patriarcharū sedib; in
conuertibilit̄ ee susceptū· Qd si solucionis ignacij ab
aplica ut diximus sede platū a nemine refutari potuit·
constat qr & obligacionis sentencia ab ead sede aplica
p mulgata resolui minime p̄ualebit. Sub ea enim
condicione ignatius a nris p̄decessorib; solut(us) est. ut si p
bulgarū qd neq; phoci(us) ille t̄ptauerat. aliq contra iura
aplica t̄ptauisset sub p̄stine dāpnacionis sue sentencia

nichilominus permaneret. Aut ergo in bulgaria contra insti
tucionem sedis apostolice nil temptans uere solutus est. aut si
temptauerit pristinis utique laqueis irretitus est. Hinc est
quod sedes apostolica eos qui uobis a grecis directi sunt in eporum
numero minime recipit. quin immo in depositione
illorum eosque mittencium anathema dicere nisi resipuerint
cito disponit ut qui salubribus adquiescere monitis differunt
non esse quod dicuntur episcopi ueraciter uideant. Item. Si enim ab his
quos nos excommunicatos habemus sacramenta queque
suscipitis. constat quia non ydolatriam ut catholici essetis.
sed ut scismatici efficeremini. reliquisse uidemini.

Sciat ergo uita unanimitas in xpo dilecta. quia presens
iohannes religiosus presbiter sedem apostolicam adiens retulit ponti
ficio nostro quod dum quidam de conspiratoribus contra suum seni
orem domagoi uidelicet ducem sclauorum apud eum post de
tectionem criminis fecisset confugium. innotescens scilicet
isti. qualiter eundem ducem perimere cum aliis meditatus esset.
hic pro fidelitate sui senioris iam dicti uidelicet domagoi
ducis. in causa seniori propalare. et hunc de reatu excusare
aput eum pro ipso intercedendo sperauerit adeundem seniorem
suum accedens rogauerit. ut ei uitam concedere dignaretur.
Ille uero sicut hic asserit. uitam ei concessit. Sed post mo
dum cum hic ipse presbiter iam dicti sui senioris seruiciis occu
patus esset. in istius absencia prefatus dux oblitus promissionis
suae ipsum hominem perimi iussit. et uitam quam primum conces
serat abstulit. Huius rei gratia sepe dicto presbitero ab officio suo
ultro cessante. postquam nobis causam huiuscemodi propalabit.
decreuimus illum si ita est. in conscientia eius super hoc minime
illum reprehendit. Pristino officio et ministerio liberius uti.

i uerbu p dicationis in pplo ugtq more sacerdotis in
omnib; exercere. Vnde comunione nra sagınatu ura fuis
se unanimitas n ignoret. que si alit se res non habuerit
i ure comunionis habe sociu et grad suu officio dedıtu
qui putamus incunctant retinere potestis.

i u qd absit.

cont uitam tua insidiantes reppereris. non mortis
sed temporal exilij eo religacione castiga. quan du eis p
pt dm pepceris. qs ipse tibi tradidit. ille te ab eis illesu
custodiat. q pro salute omnium crucis suppliciu minime re
fuitauit. Pptea deuocionis tue studiu exortamus. ut con
tra marinos latrunculos q sub ptextu tui nominis in
xpicolas debacant tanto uehementi accendatur. qto illor
puitate famam tui nominis offuscata fuisse cognoscis.
Qm licet credi possit qd te nolente illi nauigantib;
insidient. qa a te conprimi posse dicunt n eos conpsseris
innoxius non haberis. Scriptu q ppe e. q crimina cu pot
emdare n corrigit. ipse committit.

lurimor relatu.

queda de ignacii constantinopoleos patriache frunita
te audiuimus. que sacerdotalib; officiis congruere non
agnoscunt. que ideo credenda putamus. qr capud suum
erigere. cont scam aplicam aecclam. a qua epat sortit
est dignitate non dubitauit. cu contra omnium patru
phibit inuacte ausu temerario psupsit noua bulgaror
gente beati petri celestis regni clauigeri. i pauli gentium
doctoris pcib; diuinit illustrata et p aplice sedis le
gatos ad fide xpi conusam et sco abluta baptismate.
Decuerat eni ppius eu fore contentu luminib;. et n
extollentie cornu aliena appete. et alienos terminos in

inuadendo decipere. Verum quia haec aliis praesumptionibus
molitus est addere. necessario eum uocare duximus. et apostolicae
sedi cum auctore praedictum praesentari sancimus. quatinus de his
et aliis excessibus racionem reddere ualeat.

elatum est nobis quod quaedam fortes regni quondam diuae memo
riae lotharii imperatoris inconuenienter retineatis. et uestro
placito contra omnem iusticiam disponatis. Ipsum siquidem regnum
patruo atque fratri uiro piissimo. et adeo conseruando don
no ludouico semper augusto. quod et uos latere non credimus.
multis modis debetur. Et uos quare terminos quos posu
erunt patres uestri transgrediamini. contra fas retinendo
miramur. An ignoratis quod tam ipse lotharius imperator. et
dilectus filius noster ludouicus genitor uester atque karolus
reges inter se diuisionem fecerint. et sibi et filiis suis sin
gulas metas ad inuicem conseruantes. et amiciciam mu
tuam custodirent. et nemo eorum fratris sui sortem insiliret.
Quod non uerbis sed etiam iuramento sit tempore illo polli
citum. ipsumque iuramentum ut remoueri non posset. sedi
apostolicae. ut illa super hoc esset posteriori tempore testis et iu
dex unanimiter transmiserunt. et non solum in archiuo
nostrae ecclesiae nunc manet reconditum. uerum etiam ut
ualidior robustiorque pactum ipsum iure iurando habitum
permaneret. sinodica conuentio difiniuit. Unde
ut pudeat uos immo peniteat. quod genitor uester christianis
simus rex simul cum illis iurauerit. et nunc uelitis ut
de amico dei inimicus quod absit nomen domini peierando
constituatur. Verumtamen ille qui non est suae uoluntatis.
ab hoc neuo peccati erit fortassis immunis. Vos uere
cauere oportet ne moriamini in delicto isto. et amittatis

floresure nobilissime iuuentutis. Qui rei gratia monemus hortamur. ut qui de prescripto regno tenetis. continuo deseratis. ab inuasione illa cessetis. et nullam ordinationem nullamque potestatem uobis uindicare conemini. quoniam id serenissimus imperator que sua sunt suo more dispenset et diuinitus iuxta quod placuerit sibi disponat. Sed et hoc interdicimus. ac modis omnibus inhibemus. ut cum aliquibus hominibus pro diminucione iam facti regni donni imperatoris pactum aliquod non ineatis. Item. Ne tacendo peruersis fauere uideamur: si quod absit pro contrietate regni donni imperatoris cum aliquo homine pactum quodcumque pepigeritis. et sortes ipsius regni minime reddere adquieueritis. aut in eis aliquam ordinacionem facere deinceps presumseritis. sciatis uos auctoritate apostolica comunione ecclesiastica sic conceptores atque peruiros priuatos. quia reuera sicut peccatum ariolandi est repugnare et crimen ydolatrie nolle adquiescere. Unde necesse est ut ferro excidantur uulnera. que fomentorum non senserint medicinam.

o. i. u...
bnum.
arch...

Ex prefato episcopo significasti. ut qui iam apud nostram apostolicam sedem utrumque est accusatorem nostre presentie cum suis accusatoribus audiendus presentaret. Sed cum eodem episcopo presentato nullumque qui eum accusaret conspiceremus: quid aliud datur intelligi. nisi utique subterfugere nostram presentiam uoluerunt: ipsi sibi sunt quod aduersus iam dictum episcopum iustam querimoniam non habuerunt. tamen nisi utraque pars nobis fuerit presentata quid inde deliberemus super hac causa usque in finem minime patet. Item.

Interim tamen iam dictus episcopus. tam honoribus quam et in rebus sibi commisse ecclesie existat illesus. quia cum nemo ante audientiam iudicari debeat multa dicuntur illi contra iusticiam

imponi incomoda. Precipue cum ab infamis personę hominibus accusari non possit et postquam sedem apostolicam appellauit alienis iudiciis submitti non m(?)debeat. Quocirca uolumus ut ex omni parte lex et iusticia conseruetur. quatinus nec iste a non idoneis personis accusatus iudicandus. nec de obiecto crimine contra iusticiam excusetur iustificandus. Porro autem iubemus ut presbiterum qui tam infestus deo dei contempto et dolore extitit. quam danielem et alios presbiteros qui contra eum accusaciones dicuntur. quod non debent ingerere cum seueritate conuenias. et nisi resipuerint et a praua intentione recesserint canonicis correctionibus subactos non inmerito sancta comunione usque ad nostri presentiam priues.

Iudgarius uenerabilis episcopus olim apud sedem apostolicam utcumque accusatus nostram presentiam adiens de his que ab accusatoribus suis sibi obici dicebantur. se reddidit innocentem. uidelicet quia nec accusatores illius iuxta sacros canones affuerunt. nec si adessent ab illis accusari posset. quod et seruilis condicionis dicuntur obnoxii. et infamię notari possunt reatu. Nos enim hunc ante audienciam dampnari non patimur. quia una parte sine altera iudicare non possumus. nec debemus. Sed nimium moleste accepimus audientes tamen eum quem res sibi commisse ecclesię multa inferri precipue cum ignominiose tractetur. et a sibi subiectis diuerso modo laceratus existat. adeo ut a uilibus hominibus non solum personę sue parentum insidię uerum et omnis episcopalis dignitas subtrahatur. quod et si iuste forsitan criminatur. non debet ante audienciam nec honoribus nec rebus suis nudari. donec tam ipso accusato quam eius accusatoribus simul coram nobis. aut quia sedem nostram appellauit coram missis nostris exhibitis. legitimam causa finem accipiat. Iterum autem iubemus. ut omni honore et suorum

dispositione sine impedimento utatur. ut ecclesiastica retinens
potestate nulla in aliquo sustineat detrimenta. quia cum nos nec
eum de crimine excusare. nec de innocentia condempnare ue
limus. si ante audientiam male tractatur. tamen ne deinceps sit
interdictum. quem libraminis lance cuncta ponderare iubemus
non declinantes ad dexteram nec ad sinistram. Postremo dice
ris inter alia. ut non solum ipsi episcopus ad suum ministerium peragendum
impedias. sed et quas suae aecclesiae ante bonus comes donauerat. occu
patas retineas. quas iubemus continuo ipsi aecclesiae reddere. ne uidearis
qui non zelo iusticiae sed inuidiae et auariciae facibus accensus
episcopi uelle innocentiam maculare.

Notum sit uobis

quoniam reges gaulon et gorbilicum aliis monachis corpora
apostolorum uisitare. nostraque in presentia uenerunt. postea de illorum ordi
natione aliorum necnon monachorum et ignorantiam ab hec
locato cibate accepta iudicamus. ut et si ille indigne usurpa
uerit. quia nemine illius officii ordinationem minime accepit.
istis tamen perfecta ordinatio. quia mali possunt ministrare
bona bene cum sibi sint nequam. Ille uero plus neminem ordinans.
quousque sit sui contagii nodo solutus. adeo decreto suam
procurans regulam. ut fratres ac filios alacritate quam occasione
post posita in suo monasterio suscipiat. ac deinceps bonum
erga suum studium suosque subiectos faciens. ne sator zizaniorum
sui gregis partitor. et ne nostrum plus auribus de proclamet
et. ut regulariter iudicabit satis pagat.

Presentium litterarum gerulus.

sedi apostolice presentatus se presbiterum esse querula et lamentabili
uoce perhibuit. et a ciuitati tuae subiectae dyoceseos episcopis ab
officio probatus suspensum et aliis quibusdam eptamissusque ad
spiritale iudicium nostrum submissum. pro eoque quod in quod facto tumultu

magno archiepiscopo

Sigifredo narbonensi archiepiscopo

quidā se adphensū. & ita brachiis subleuatū infrem ppu
adeo forti iactauerit impetu. ut id german⁹ suus tanti cor
poris mole impulsus intrā ruerit. & pstrat⁹ atq; oppssus
uite flatū uiolent āmiserit. Deniq; illi reuerendi antis
tites: cū sibi ut iste retulit res indubiū ueniret. utrū commis
so sibi dudū carere necne penit⁹ debuisset officio. n ipsi hāc
deliberare. sed nro decerni & diffiniri uoluer iudicio.
Sed tunc hoc solēpnit agerent. si pmū ipsi plenario &
ex canonib; in causa pbri. delegato iudicio quatuor depu
tatis ex uenerandis decretis. legib; psonis psentib; hanc
uentilassent. & subtili examine discussissent. & ita facta
scripto relacione. siqd dubiū sibi seu difficile ingessisse
uideret. nrm sup hoc more pco decretū exposcerent.
At ubi nob & psona relatoris incognita. & nullo epor
scripto commdatio approbata ē. & rurs⁹ ubi nulla accu
satoris obiectio. nec accusati reat⁹ confessio. nec fidelium
cōpbatio testiū. nos nec illi⁹ soli⁹ narratione creduli ee pos
sum⁹. nec rursus in eū diffinitiuam dāpnacionis sententiā
pferre ualem⁹. Ergo saltē nunc frnitas tua metropoli
tam iure posita. ex epis sub sede gentiū ut uicinior sex
una cū epo cui⁹ iste parroechię sibi sociatis tantū negoti
um subtili uentilet discussionis uentilabro. & inuento qd
iustū ē. canonice decernat. & comuni frm censura diffiniat.

…udovico
…patori.

ortuus ē: q & pus nec dura synodalis excōmunicatio
nis uerbera sensit. & nunc aplice sedis uite pocula in
star aspidis surdę & obturantis aures suas. nec exaudien
tis uoces incantantiū pdicantiū recipe recusauit. qin
poti⁹ noua excogitauit. & nris tpib; inaudita. dū scilicet
beati petri legationē respuit. & indignā suis obtutib; iudicauit.

Michahelem dum taxat grecorum imperatorem secutus qui similiter apostolice sedis missos constantinopoli destinatos non recipiendo etiam paganorum excessit tirannidem. Sed licet ipse tante sedis suscipere parvipendit viros. tamen sancte memorie nicolaus tunc papa predecessor noster ad eum tractatum mittere distulit. nec divina vindicta tante sedis contemptum diutius inultum dimittere pertulit. quem scilicet amara gladii morte abeunte trucidari permisit. Quia igitur homo iste tam audax et temerarius predictum imperatorem in tante novitatis presumptione sectatus est. debet profecto ei et in pena coequari. et si forte non corporalis saltem spiritalis mortis effici similis. cuius videlicet est neque imitatus exemplum. Non igitur differemus non utique omittemus. condignam tante inpudentie inferre vindictam. Sed congruo tempore nec dilato sacro celebrato conventu facile providebimus. quid et quale tanto vulneri resecando sit cauterium adhibendum. ut scilicet iuxta sancti patris augustini magisterium novis morborum generibus nova reperiantur et medicine remedia. Qui eum digna perfactis recepit. et apud nos tamquam tirannus et violentus fuerit habitus. iustaque percussione punitus. diffamabimus hunc apud constantinopolitanum et cetera patriarchia. et divulgabimus. et quis sit seuus et impius nunciabimus. ut scilicet post dampnacionem universalis ecclesie toto orbe talis habeatur et teneatur. qualis apud ecclesiam nostram habetur et retinetur.

Profecto non ignorat

vestra sollercia karissima filia. qualiter nos domnus filius noster semper augustus invictissimus imperator hortatus sit. ut super contemptu beati petri apostolorum principis. in non receptis sed circumseptis a karolo missis ipsius tractatu habito invenire studeremus.

q̄d oporteat fieri. ne scit̄ nouū q̄d exiliat. q̄d nouū
tyranni genus excogitare non timuit. LC.

Quicumq; uenerit missus a karolo nec ecclia apiat. nec
comunio pbeat. nec osculū porrigat. nec aliquod sedile
iuxta more paret. sed nec aue illi scdm aplica pcepta
dicat. recipiat tam a nob & audiat. & si epistolam detulit
ad inmittat. sed & scriptū illi monita & increpaciones
continens illi tribuat. Duo missi uri pmo q̄d nos hic
ob reuerentiam beati petri honorifice scdm more psc
excipiant. et deinde nobiscū in remote comitantes iter
nr̄m expeditū & congruū reddant. & puor insidiis im
mune constituant.

ob p hui quadragesimat cursū. quasi p quendā recti
tm̄ inter agone paschali ia sacrosce sollempnitati approximan
tib; scdm more pstinū cū salutacionis & uisitacionis
officiis palmarū ramos p ministerium nr̄m a sede aplor
pncipū ure triumphali dextere destinatos suscipe liben
ti a̅s̅ince dignemini. ut uictrix manus ura internaq;
palmarū pulcro decore ornanda consistat. q̄tenus que
certaminū trophea intius ab inuisibilib; hostib; supe
ratis p huiusmodi florida uirtutū forinsecus pdant insig
nia.

um reuersi fuissemus. omnia littora nr̄a depdata
etiam & in fundis. & tracena uelut in domo ppa mul
tos sarracenos inuenimus reside. p q̄b; non plusq̄ quinq; dieb;
in urbe manentes. quis corporis non modica detineremur
molestia. exiuimus cū fidelib; nr̄is quor deo adiuuante cepi
mus naues dece & octo. sarraceni aut multi occisi sunt.
captiuos aute fere seccentos libauimus. Ideo uobis uementib;
necesse ualde e. ut tal in littorib; marinis forcia uiror

remaneat. quoꝝ uirtute nr̄a omnia salua consis
tant. & ea que nondū dep̄data sunt loca n̄
dep̄dent.

Andree epo flore

bremaunt luponē nomine. quē s̄cam sedē ap̄licam
appellantē adp̄hēdere & includē p̄uicaciē contⁿ sacrū
canonē. p̄sūpsisti abire liberū dimitte. sciens q̄a si q̄s n̄ obe
dire salubrib; ap̄licis monitib; obedire cogebitᵉ asp̄ioꝛib;
canonicis institutis.

Veneten̄si epo

irom mimus doctā scienciā tuā sacerdote putare p̄
ppetratum homicidiū posse insacerdotio ministrare.
immo qđ ē inep̄ci nob suadere uelle. ut ipsi tali p̄sūp
tiom p̄berem⁹ assensū. Quis eni ta demens tamq; p̄usi
sensus. tale qđ existimaret. t post q̄ntacūq; poenitenciā
concedendū cū omi sit canonice discipline contⁿriū.
Debet ḡ sacerdotio p̄uat. lacrimarū fonte flagiciū
tā immane diluere. ut talib; saltē remedus curatus.
salutis possit inuenire suffragiū. Decetero relegentes
ep̄le tue textū. solitā ap̄decessoꝛib; tuis sedi ap̄lice.
cui diuina ḡr̄a p̄sum⁹ exhibuisse te reuerenciā n̄ inue
nim⁹. nec honorē debitū & abomib; xp̄m colentib;
beato petro scriptis sēp oblatū litt̄is tuis te optulisse mi
nime dep̄hendim⁹. Quappē omip̄tentis dī beatoꝝq; ap̄loꝝ
petri & pauli auctoritate tibi p̄cipim⁹. ut utiles ad nos
tuos dirigas missos. q̄ de tanti p̄sūptione atq; audacia
idoneā ualeant racionē redd̄e. & dignā p̄ te satisfacti
onē corā ap̄latus nr̄i p̄sentia demonstrare.

Ludouico.

idesᵒ ḡ fili kme.
quia qđ contra leges accipitᵉ. p leges dissolui meretᵉ. Ic
Facientis p̄culdubio culpā habet. qui qđ potest corrige
re. negligit emendare. scriptū quippe ē. n̄ solū q̄ faciunt.

sed etiã q̃ consentiunt participes iudicant.
Et libat dño p sp̃a q̃ ab afflictis pellit aduersa
& neglegere cũ possis deturbare puersos. nichil ẽ. aliud
q̃ fouere. nec caret scrupulo consensionis occulte. qui
manifesto facinori desinit obuiare. & pbat odisse se
uicia. qui condẽpnat errantes. nec relinquit sibi locũ
deuiandi. qui non pepercerit excedenti. Et primus inno
centie gradus ẽ. odisse nefanda. & latũ pandit deli
quentib; aditũ. qui iungit cũ puitate consensũ. Et
nichil pdest alicui non puniri ipso. q̃ puniendus ẽ.
alieno peccato.

neapolitanis
& salernitan.

Conscientia ure in xp̃o dilectionis.
Iuste di iudicet. q̃ntũ xp̃o aduersi sunt. hi qui cũ ei⁹
infidelib; contra phibicionẽ pauli tanti apli pollutã
fedis ineunt unitatẽ. cũ hi qui regis rebellionib; q̃cũq;
participio iunguntᵣ. pari maiestatis criminib; obnoxii
iudicantᵣ. pariq; sententia condẽpnantᵣ. Quanti a
corpore xp̃i pbantᵣ exĩnei. qui ei⁹ hostib; federati men
bra ipsi⁹ tanto pciosi⁹ lacerant. q̃nto uicini⁹ aecclẽ di
conliminitant. Lc.
Quantũ autẽ deo execrabile sit cũ impiis federa pangere.
luculentẽ ex hoc dephendit. qđ iosaphat rex iuda. q̃ tot
de anteacta uita pconiis exhornatᵣ de achab regis a
miciis increpatᵣ. cũ p ie pphãm. Impio pbes auxiliũ
& his qui oderunt dñm amicicia iungeris. Et idcirco
irã q̃dẽ dñi merebaris. sed bona opa inuenta sunt in te
eo qđ abstuleris lucos de t̃ra iuda. Quanti ꝑterea sit
deo delectabile ab inimicorũ di pace desistere. nr̃
psalmographus manifestat cũ dicit. Nne qui te oderant ds
oderam illos & sup inimicos tuos tabescebam. Pfecto

odio oderam illos inimici facti sunt mihi. Ex quo dilectissimi filii patenter ostenditur. quo crimine cum pessimis pax tenetur si propheta tantus hoc uelut hostiam deo obtulit quod contra se pro domino prauorum inimicicias exercuit. Hinc leui tribus assumptis gladiis per castrorum media transiens. quia feriendis noluit peccatoribus parcere. deo manus dicitur consecrasse. Hic phinees peccancium ciuium graciam spernens. coeuntes cum madianitidis perculit. et iram domini irati placauit. Et cetera.

Preterea quia fidelibus et mistium christianitatis scientibus loqui nos credimus per sacrarum scripturarum testimonia longius tendere deuitantes dilectioni uestre donatum uenerabilem episcopum cuius laus est in sancta octaua synodo, et eugenium religiosum episcopum. dilectos fideles et consiliarios nostros ecce dirigimus.

teriumque iterumque uos admonemus et presentibus apostolatus nostri litteris exhortamur eandem feminam prenominato nobili uiro sicut iam scripsimus maturius restituere. et uiro suo adherere secundum legem domini facere. Non enim lex ulla permittit. quominus aut inuectum sibi crimen confiteatur. aut certe a crimine inuecto legitima premissa purgacione soluatur. Quod si neutrum illa agere elegerit sed sola obstinacione sua nulli satisfactioni dare operam perseuerauerit. liquet aperte quia crimen quod non diluit procul dubio confitetur. Sole namque ut sanctus papa scribit hormisda examen effugiunt conscientie. que recta sunt non tenentes. Ergo si hiis uel illa uel uos apostolatus nostri decretis obedire postponentes sepe memoratam feminam. aut uiri potestate aut legis examine nulla racionabili causa exstante subducere amplius conati fueritis. Tam illa quam uos theoburga et adelrich quousque huic sanctioni nostre pareatis dei omnipotentis iudicio et beatorum P. et P. apostolorum sentenciam principum excommunicati

et a corpore et sanguine dni nri ihu xpi sint alienati. una cu fautorib; consentaneis. sequacib; et complicib; suis. ut pote diuinaru et humanaru et humanaru legu uiolatores. sedis aplice decretoz contemptores. et tociens ac multipliciter infractores.

archiepo mediolani

IR spectabilis rodulfus imperatori homo nos nup adierat queritans et asseuerans se uxore sua nomine bauam. zelo pudoris feruente obscene suspicionis macula denotasse. ac sinistra crebrescente fama, carnali accusatione criminis impetisse. Qui cu hanc ad purgandum secdm legis ppe tenore parentib; ei et consanguineis tradidisset. ultra spaciu anni ab eis fuerit sub criminaliu reatu calupniaru recepta. Qua de re nos equitatis amore succensi. aplica parentib; ei auctoritate pcepimus. et quatinus mediante mense augusto pterite septime indictionis siue purgata siue alit. eande femina uiro ppo reddidissent. haud dubiu qn subirent sinon secularis legis pena saltem ecclasticę pietatis medela. Alioqn corporis et sanguinis dni nri ihu xpi se nossent cu ea comunione puandos. Qui nec mundanaru ul diuinaru legum censuram. nec aplicę sedis decretu uenerantes. hoz nichil ut pdict uir ad nos iterato ueniens retulit. et ipsi rei effectu iniuit agere curauer. Quaobre ia sacro communionis munere. secdm qd illis intentando cominati fueram. eos merito puarem. si sic altera parte audiendam fore iudicarem. Vnde qa iustos ee mediatores oportet. uni aute mediator n est. eosdq; uexare longius pficiscendo nolum. sctati tue phui p controuersiar circonstantia uice nra delata hortam. ut statuto ei indicto tpr uenerabiles lanfridu ticinense et paulu placentinu antistites. ad certu locu accersias. et

uxore iā memorati uiri rodulfi missis ur̄is et litt̄is aduocata
que legis siue humane siue diuine sunt sup utroq; coniuge
incunctant̄ exerceas. sedm̄ p̄stitutā sacerdotal̄ uob mensurā
dū taxat officii. Que si post uocationē urām q̄ tertiā ee post
sedam nr̄am p̄culdubio constat aduriū p̄priū collata sibi
legali et indubitabili se libtate purgandi minime redire
delegerit. examq; scitatisq; ur̄e subt̄fugiens declinauerit. a
sacri corporis et sanguinis dn̄i nr̄i ihu xp̄i comunione in id
ipsū una cū sp̄u nr̄o conuenientes. tam ipsā q̄ nequit eam
tuentes. et defendentes eam consanguineos. quin immo fauto
res ei et om̄s omino comunicatores. donec obediant segstrate.

Qualit̄ ragenaldus castrifelicitatis ep̄s sup homicidio que
tam penes ap̄licā q̄ penes impatoriā sedē publico mur
mure fuerit denotatus et gregorio dilecto filio nom̄colatore
misso et apocrisiario sc̄e sed̄ nr̄e cū georgio illustre magistro
militū. ac uestario sacri nr̄i patriarchii. ap̄d dilectissimam
filiam nr̄am impatricē augustā consistente a matre p̄pri
iuuenis alisq; parentelib; fuerit impetitus. et ad purificā
dum se a nob p frequentes excomunicatorias ep̄las accersierit
romam coactus. serenitati ur̄e credim⁹ manifestū. Sed quia
id roma ueniens purgacionis sue tempus p̄ripuit. et indicta
ꝑse sinodo deputatū sibi a nob locū fraudulent⁹ excendens.
more furis p urbis muros deiecit. et uera fuisse crimina que
sibi illata sunt iudiciū subt̄fugiens ꝑpalauit. Hunc auctorita
te sc̄oꝝ p̄ncipū ap̄loꝝ et nr̄e mediocritatis. ab om̄i ecclastica
simulq; xp̄iana comunione penit⁹ sequestram⁹.

Sici niceni concelii statutū capitulis ee ur̄a scitas nouit.
hos qui abiciunt̄ ab aliis recipi non debe. et ideo dilectione

uram nolum⁹ ignorare. landulfu uenerabile capuanu epm
a nob ad synodu p diuersis necessitatib; sce di aeccle. & mari
me ut qd nefandissimus sarracenis pepigit monitis nris dis
solueret. tcio pmissos & eplanra uocatu. qui uenire contep
sit. a corpore & sanguine dni nri ihu xpi. ub comunione
ecclasticae ee puatu. qusq; uidelicet cora nob ueniens. fedus
cu eid sarracenis habitu omnino dissoluat. & de sibi obiectis
digna satisfactione exhibeat. Cui inicium usq; in natale aptoz
isti octaue indictionis quo & pagere studeat inducias dedim⁹
statuentes. ut si usq; tunc causa sua n pegerit. nouerit se ab
omi sacerdotali ministio sequestrandu. & anathematisum
culis innodandu. ita ut nequaqua locu satisfactionis. aut spe
future restitucionis inueniat. Idcirco monemus ut nemo
urm pfato epo comunicare psumat. ne cu eo pari excomu
nicatione teneamini colligati queadmodu sacri canones sta
tuunt.

excomunicatio [illegible] romani

iii de homicidio romani. religiosi ecclerici. suspecti
a nob q; canonice sue excomunicationis intencione me
diante uinio psentis octaue indictionis uocati uenire
contepser. & ob hoc p in tras littas secdo & tcio conuocati. ad ex
tremu u p iohm & leone uen epos. omimoda excomunica
cione puati qa nri aplatus iudiciu hacten⁹ subterfugisse. &
neq; uenisse neq; misisse pbant. auctoritate sci sps anathe
matizatos ee decernim⁹. qusq; futuris kls octobrib; future
none indictionis purificari canonice mereant. Si autem
neq; tunc plenissima nob satisfactione ostenderit ppetuo ana
themate teneant annexi. ita ut quicuq; eis aut in cibo &
potu. t oracione comunicauerint pari cu eis anathematis
sentencia colligent.

gregori⁹ ii pp. bonifacio epo.

ure tibi sacri pallii direxim⁹ usum. quod beati P.
auctoritate suscipiens. induaris. atq; in archiepos
uni deo auctore percipim⁹ ut censearis. Qualit enī
eo utaris ex mandato aplico informat⁹ cognosces. ita ut
dū missarū sollempnia geris. ut epm te contingerit cōsecrare
illo tantum tpr eo utaris.

I qs qd n optam⁹ ad usando bonefacio misso nro ppedire
conat⁹ fuerit. aut contra gesserit ministerio sibi credito suc
cessorumq; ei⁹ eum de labore inmercium ex sententia diuina ana
thematis uinculo pcellant. ac ppetue dapnacioni subiaceat

r bos qs ibide reppisti.

Si incogniti fuerint uiri illi quib; sunt ordinati. et dubiū
ēst eos fuisse epos an non. qui eos ordinauerunt. si bone actionis
et catholici uiri sunt pbri ipsi. et in ministerio xpi omniq; lege
scā edocti a patre t epo suo benedictionē psbitatus suscipi
ant et consecrentur. et sic ministerio sacro fungantur.

os ut a uro sco aptatu edocemur. et diuina tradit auctori
tas. n plusq; triū an gelorum nomina cognoscim⁹. id est
michahel. gabrihel. raphahel.
sub obten tu angelorum demonū nomina inro
duxit. lr.

I debet cui nob actus et nefaria lecta sunt comitare.
et qa se aplm censuit nominare. et capillos et ungulas
suas poptis p seculi tribuebat seducens poplm diuersis er
rorib; qui etiā sub obtentu angelorum in suo auxilio demones
inuocat. sit ab omni officio sacerdotali alien⁹ agens penten
ciam p cōmissis. et amplius ia pplm ne seducat. Sin autē
in his errorib; pseuerauit et pplm seduxerit. sit anathe
ma. et aeterno dī iudicio condempt⁹ ut omis q ei cōsenserit.

sss ur

bone

teca
tacare
sub ēstan

aut ei secut(us) fuerit doctrina ad uinct(us) illi.

Similit(er) aut(em) et clemens qui p(er) sua(m) stulticiam scor(um) patrum statuta respuit. u(e)l omnia synodalia acta inferens etiam xpianis uiduam d(omi)ni p(re)dicat. fr(atr)is defuncti accipe uxore(m). et insup(er) d(omi)n(u)m n(ost)r(u)m ih(esu)m xp(istu)m descendente(m) ad inferos om(ne)s pios et impios ex inde p(re)dicat abstraxisse. ab om(n)i sit sacerdotali officio nudatus. et anathematis uinculo obligat(us) pariterq(ue) dei iudicio obligat(us) condep(n)at(us) sit. (et) om(ne)s qui ei(us) sacrilegis consenserit p(re)dicationib(us).

e illo falso ep(iscop)o. que(m) dixistis q(uo)d adult(er)ati clerici et homicide filius in adult(er)io nat(us) et absq(ue) disciplina nutritus esset. et cet(er)a mala et horribilia. que p(er) singula narrasti. ac p(er) hoc et sui similes sacerdotes consecrauit. de hoc meminit tua reuerenda fr(ater)nitas. q(ui)a (et) iam uicib(us) scripsim(us). ut nullus homicida. nullus adult(er). nullus fornicator sacru(m) ministium debeat obrectare. sed neq(ue) ex penitente aut tal(em) quale(m) sacri canones p(ro)hibent ee sacerdote(m). De baptizatis (uero) ab ill(o) seu eccl(esi)is consecratis requirat tua fr(ater)nitas. si aut(em) eccl(esi)as in nomine trinitatis consecrauit. aut paruulos simili(ter) baptizauit d(u)m sacerdocio fungebat(ur). et sic consecratio eccl(es)iarum et paruulor(um) baptisma sit rite confirmatu(m).

n decretu(m) et iudicium.

firmissime p(re)cepi(mus). et diligent(er) demonstrau(imus) ee dinoscit(ur). ut q(ui)cuq(ue) sine inuocatione trinitatis lot(us) fuisset. q(uo)d sac(ra)m(en)tum regeneracionis non habet. q(uo)d omninoueru(m) est. q(ui)a si mersus in fonte baptismatis quis fuerit sine inuocatione trinitatis p(er)fectus non e(st). nisi fuerit innomine patris et filii baptizat(us). l(ege)t.

Ubi ut scripsisti qui tauros et hircos diis paganorum im
molabant. manducantes sacrificia mortuorum. habentes
et pollutum ministerium ipsique adulteri inuenti sunt.
postea et defuncti. nunc incognitum esse. utrum baptizantes
trinitatem dixissent. an non. et timent illi qui uiui sunt
quod in tali ministerio non sint baptizati. quibus respondens ius
sisti omnes baptizare. hoc quoque obseruari in supradicta sinodo
sacerdotes uoluerunt. ut qui uerbo unam de trinitate personam
in baptismo non nominaret. illud baptisma esse uerum
non posset quod pro certo uerum est. quia qui unum ex sancta trinitate
confessus non fuerit nomine perfectus christianus esse non potest. Qui enim
confitetur patrem et filium si confessus non fuerit spiritum sanctum
nec patrem habet nec filium. et qui confessus fuerit
patrem et spiritum sanctum. et filium non fuerit confessus. nec pa
trem habet nec spiritum sanctum. sed uacuus est a gratia diuina. Et
iterum scripsit reuerenda fraternitas tua.
repperisse te quendam presbyterum genere scotum nomine Sanson
errantem a uia ueritatis dicentem et affirmantem quod sine
mistica inuocatione aut lauacro regenerationis posse
fieri catholicum christianum per solam manus impositionem. Hic autem
qui hoc dicit uacuus est spiritu sancto et alienus a gratia christi atque a consor
cio sacerdotum alienus abiciendus. Quis enim nisi baptizetur iuxta
preceptum domini in nomine patris et filii et spiritus sancti. et sic per manus im
positionem consecretur potest esse catholicus. Hunc nequissi
mum uirum talia predicantem ab ecclesia dei sancta condempnatum
expelle. Illos autem uiros qui ab hereticis baptizati sunt et
dubietas tenet quod in nomine patris et filii et spiritus sancti non sunt
baptizati. inquisita rei ueritate si ab erroneis sacerdotibus
baptizati sunt. hos sine dubio iuxta predecessoris nostri beate
memorie gregorii pape et sacrorum canonum traditionem uel mandatum
implere non omittas.

euuangelica consecracione saluentur. Item.

i clarificatum fuerit ita eum confiteri. quod alius mundus et alii homines subterra sint. seu sol et luna. hunc accito concilio ab ecclesia pelle. sacerdotii honore privatum.

d predecessor noster

beatae memoriae gregorii huius sedis apostolicae presul. dum ad predicandum uerbum euuangelii tuam misisset fraternitatem in germaniae partibus et gentibus illis paganis uerbo pollicitacionis atte est munita. ita orthodoxos episcopos presbiteros uel quoscumque repperire potuisses uerbo exhortacionis edoctos. amplius confirmares et eis communicares quod et factum est. si quos uero seductores episcopos aut pseudo presbiteros uel quoscumque a recto fidei tramite deuiantes repperisses. nulla tibi cum eis esset communio quod te deo solante usque ad presens spiritaliter seruasse confessus es. ut si omnino propter principalem et humanum fauorem gentis francorum dum ad eos accessisses corporaliter abstinere non ualuisti. Cogente necessitate ecclesiarum dei. et tamen in eorum consilio et consensu et consensu communionis anima tua non est coinquinata itaque propter hoc quod cum eis conuersatus es. non consentiens iniquitati eorum. nullum tibi est detrimentum coram deo.

ua fraternitas memorato concilio cum sedit cum karolo excellentissimo rege. si quos reppererit episcopos. presbiteros. aut diaconos. contra canones uel statuta patrum excessisse id est in adulterio. uel si plures uxores habuerit. aut si sanguinem christianorum siue paganorum effuderint uel etiam aliis capitalis quibus canonibus obuiasse reppererit tua fraternitas nulla racione apostolica auctoritate permittat sacerdocio fungi. quia tales a suo tantum proprio ore falso nominantur sacerdotes et deteriores secularibus esse noscuntur. qui se neque a fornicationibus neque a nefariis matrimoniis abstinent.

139

neq; ab hominū sanguinis effusione manus seruant. in
ngruas se eē sacerdotes existimant. Lē.

Vom n̄ p̄timescunt diuina mist̄ia contingere.
aut q̄m adorandū p peccatis p̄li accede p̄sumunt
dū sacri canones neq; p̄irū clericū cui sacerdociū n̄ ē.
sedis copulari, nupciis p̄cipiunt. Isti eni e contrario non
solū quia post susceptū sacerdotiū. se abstinere nolunt
ab una uxore immo luxurie obuoluti peiora sectariū
scelera committunt facinora. dū p̄p̄iis manib; xp̄ianos. atq;
paganos homines necant. & sic. ut quor inremissionē
peccator debuer̄ lauacrū regenerationis impendere.
atq; xp̄i sacram̄tu donare. ne inaeternum pirent eor̄
uitā sacrilegis manib; extingunt. Lē.

e autē uelle tibi successore constituere dixisti. & te
iubente intuo loco eligat̄ eps. hoc nulla racione conce
di patim. quia contra omnem ecclastica regulā ut instruc
ta patrū ē monstrat̄. sed uolum ut tibi ministret. &
sit ineuuangliū xp̄i adiutor dicente ap̄lo. Si q̄s bene
ministrauerit gradū sibi donu adquirit. Nimi eni
rep̄hensibile ac detestabile ē manifestum ē. ut te uiuen
te tibi alium substituam? Sed hoc comonem. ut q̄dū
diuina iusserit clem̄tia sup̄ ē. sine intermissione orare
non cesses. ut tibi ds illū successorē concedat. qui ei pos
sit eē placabiliter pp̄lm quē ad suā grām p fue scitatis indus
triā uocare uocare uoluit. inreprehensibilit̄ regere
ualeat. atq; ad uiā uite elaboret p ducere. Nā q̄m hec
que poposcisti si & uoluerim concedere possum. dum
nos fragiles homines existentes. & sub constitucione mor
tis constituti. ignorantes ad superuentā pariat dies inualen
tes inuestigare. q̄s e nob p̄prior de p̄senti seclo migret.

sin aut̃ & eund̄ de p̄senti sc̄lo diuina uoluerit clem̄tia
p⁹ tuu ẗnsitu sup eē. si eū aptū cognoueris p̄sentib; cunctis
successorē designa. ut huc ueniat ordinandus qđ nulli
alio concedi patim̄. qđ tibi caritate cogente largiri cen
suim⁹. It̃.

[D]e kt̃is ū ianuariis. filacteriis & incantacionib; uel
aliis diu̇sis obseruacionib; que gentili more obseruare
dixisti apud beatū petrū apl̃m. ut inurbe roma hec &
nob & omib; x̄pianis detestabile & p̄niciosa eē iudicam⁹.
Illā de sacerdotib; itt quā falsa opinant̄. qui & adult̄i.
& fornicatores p̄bant̄. & sibi ab ap̃lica sede indultū eē. &
econt̃rio sibi licentiā p̄dicationis largitā eē. hoc nulla
racione credat sc̄a tua f̃rnitas.

[R]eppim⁹ & inmemoratis tuis litt̃is.

[Q]ue minus n̄ros animos conturbant. qđ talia a te
nob referant̄ quasi nos corruptores simus canonū. & patrū
rescindere tradicione queram⁹. ac p hoc qđ absit cū n̄ris
clericis in simoniacā heresim incidam⁹. accipientes & cōpellen
tes quoq; pallia tribuim⁹. ut nob p̄mia largiant̄. expetentes
ab illis peccunias. Sed k̄me f̃r. hortam̄ caritatē tuā. ut
nob deinceps tale aliquid minime tua f̃rnitas scribat.
quia fastidiosū nob & iniuriosū suscipit̄. dū illud nob in
gerit̄ qđ nos omi modo detestam⁹. Absit enī a nob & a n̄ris
clericis. ut donū quē p sp̄s sc̄i grām suscepim⁹. p̄cio uenūdem⁹
dū & illa tria pallia que te suggerente. ut p̄dixim⁹ sum⁹ fla
gitati. nullū ab eis q̄spiā cōmodū expetit. Insup & carthe
que secdm morē an̄ro scrinio p sua cōfirmacione atq; doc
trina tribuunt̄ de n̄ro concessim⁹ nichil ab eis auferentes.
Absit ut siquid a tua f̃rnitate criminis symoniaci abiect̄
nom̄ anathematizantes. Naq; omis quicumq; ausi fuerint

donū sps sci pcio uenundare:

nauditū malū ē. p̄teritis sclis.
ut hic serui dei ignari scripturarū dicunt. intriplo ut inq
druplo sodomitanā luxuriā uincens. ut gens xpiana contra
more uniuersę t̄rę immo contra pceptū dī depiciat legi
tima matrimonia. & adhereat incertis luxuriis. adulteriis
& nefanda stupra consecratarū & uelatarū feminarū seqt.

omo quidā sicut multi solent alterius filiū de sacri baptis
matis fonte eleuans. adoptauit sibi infiliū. cuius matrē
postea uiduatā marito. duxit uxorē. qđ romani peccatū ee
asserunt. & capitale peccatū. ita ut intalib; diuorcia facere
pcipiunt. & affirmant regnantib; xpianis impatorib; illud
matrimonii scelus. capitali sententia multandū. uel pegrina
cione ppetua delendū. ut si hoc incatholicorū patrū decretis
l canonib; l etiā insacro eloquio p tā magno peccato computa
tum ee. inueniretis. indicare m̄ curetis. ut ego intelligendo
cognoscā cuius auctoritas sit in illo iudicio qđ nullatenus in
telligere possum. quare inuno loco spiritalis ppinquitas.
inconiunctione carnalis copulata tā grande peccatū sit quādo
oms insacro baptismate xpi & ecclę filii. & filię frs & sorores
ee conpbemur.

i autē qđ absit ut multi dicunt. nec legitimā accepisti
uxorē. nec castitatis abstinentiā p deo seruasti. sed libi
dine dnante in scelere luxurię & adulterii. famā glę tuę
coram deo & hominib; confuderis. in hoc ualde contris
tamur. quia & inconspectu dei flagicium. & corā hominib;
famę urę confusio ee dinoscit. & adhuc qđ peius ē. q nob
narrant adiciunt. qđ hoc scelus innomine maxime cū
scimonialib; & sacratis deo uirginib; p monastia comissu sit.

Nam hoc peccatū duplex ee n̄ dubiū e. ut uerbi gradi
cam. cui⁹ uindictę reus sit puer apud dnm̄ suū qui uxorē
dn̄i sui adult̄rio uiolaret. q̄to magis ille q̄ sponsam xp̄i crea
toris celi & t̄re putredine sue libidinis comaculauerit;

pud grecos eni & romanos. Lt̄

quasi blaphemiā deo irrogasset. qui inhoc reus sit. ut p̄p̄r
de hoc peccato ante ordinationē interrogatus si reus inuent⁹
fuerit. ut cū uelata & cū sacrata deo nonna concubuisset.
ab omi g̃du' dī sacerdocij p̄hibeť. P̄p̄t hoc fili k̄me sollici
te consid̄andū ē. q̄ti ponđis hoc peccatū ee iudiceť. anteocu
los aet̄ni iudicis q̄d faciente int̄ idolatrie seruos constituit
& diuino minist̄io altaris abicit. licet ante p̄acta penitē
cia reconciliat⁹ sit deo. Lt̄.

ieni gens anglorū sicut p̄ istas p̄uincias diuulgatū est. &
nob̄ infrancia & initalia inp̄p̄ať & ab ipsis paganis inp̄p̄i
um ē. sp̄tis legalib; conubijs adult̄ando & luxuriando ad in
star sodomitane gentis. fedā uitā uixerit. de tali commixtione
meretricū. aestimandū degeneres pp̄los & ignobiles & furen
tes libidine fore p̄creandos. & ad extremū uniuersam plebē
addeteriora & ignobiliora uergentē. & nouissime nec inbello
seclari fortē. nec infidē stabilē. nec honorabilē hominib; nec
deo amabilē ee. uentam. sic alijs gentib; hispanie. & burgundi
onū pp̄lis contigit. que sic deo recedentes. fornicate sunt donec
iudex taliū criminū ultrices penas p̄ ignorantiā legis dī & p̄ sar
racenas uenire & seuire p̄misit.

aior eni nob̄ sollicitudo eccłarū & cura pp̄lorū p̄p̄t pal
lia credita & recepta q̄ esset ep̄s. q̄ p̄p̄as tantū p̄curant par
rochias incumbit. Lt̄.

eruis dei ut uenationes & siluaticas uagationes cū canib;
& ut acceptores & walcones non habeant p̄hibuim⁹. statuim⁹.

ut per annos singulos unusquisque presbiter episcopo in quadragesima racionem
ministerii sui reddat. sive de fide baptismatis. sive de omni ordine
ministerii sui. Statuimus ut singulis annis unusquisque episcopus parrochi
am suam sollicite circueat. populum confirmare et plebes docere.
et investigare et prohibere paganas observationes. vel omnes spurcici
as gentilium. Interdiximus servis dei ut pomposo habitu vel sago vel armis
utantur. Statuimus quod proprie sit metropolitano iuxta canonum statuta.
subiectorum sibi episcoporum investigare mores et sollicitudinem circa
populos quales sint et moneat. ut episcopi a sinodo venientes in propria parro
chia cum presbiteris et abbatibus conventum habentes precepta sinodi
servare insinuando precipiant. Et unusquisque episcopus si quid in sua dio
cese corrigere vel emendare nequiverit. id ipsum insinuando coram
archiepiscopo et palam omnibus ad corrigendum insinuet. eodem modo quo romana
na ecclesia nos ordinatos cum sacramento constrinxit. ut si sacerdotes vel
plebes a lege dei deviasse viderim. et corrigere non potuerim.
fideliter sedi apostolice et vicario sancti petri ad emendandum indicaverim.
Sic enim nisi fallor omnes episcopi debent metropolitano et ipse roma
no pontifici si quid de corrigendis populis apud eos impossibile est
notum facere. et sic alieni fient a sanguine animarum perditarum.

Et semel susceptum gubernaculum ecclesie. Item
placuisset nichilominus non dimittere sed valere. ut exempla patrum
vel scripturas sacras consentaneas invenire. Item.

Ille autem qui laicus homo. vel imperator vel rex. aut aliquis prefectorum
vel comitum secılari potestate fultus. sibi per violentiam rapiat mo
nasterium. de potestate episcopi vel abbatis. aut abbatisse et incipiat
ipse vice abbatis regere et habere sub se monachos. et pecu
niam possidere que fuit christi sanguine mercata. talem ho
minem antiqui patres nominant raptorem et sacrilegum et ho
micidam pauperum et lupum diaboli intrantem in ovile christi et
maximo anathematis vinculo dampnandum ante tribunal christi.

Promitto ego bonefaci(us) gratia dei ep̄s uobis beato petro apostolorum principi uicarioq; beato pp̄ gregorio. successoribq; eius p patrem & filium & spm̄ scm̄ scām trinitatē inseparabilē. & hoc sacratissimū corpus tuum. me omnem fidē & puritatē scē fidei catholicę exhibere. & in unitate eius fidei deo coopante psistere. inqua omnis xp̄ianorum salus ēē sine dubio cōprobatur. nullo modo me contra unitatē comunis & uniusalis eccl̄e. suadente quopiam consentire: sed ut dixi. fidē & puritatē meā atq; concursū. tibi & utilitatib; tuae eccl̄e. cui a dn̄o ligandi atq; soluendi potestas data ē. & pdicto uicario tuo atq; successoribus. pomnia exhibere. sed & si cognouero antistites contra instituta antiqua scōrum patrum conuersari cū eis. nullā habere comunionē. aut coniunctionē. sed magis si ualuero phibere phibeā. sin minus fideliť statī domno meo apl̄ico renuntiabo. Quod si quid absit contra huius pmissionis meę seriē. aliquo facere quolibet modo seu ingenio ł occasione temptauero reus inueniar in aeterno iudicio. & ultionē ananie & saphire incurrā. qui uobis etiā de rebus ppriis. fraudē facere. ut falsum dicere psumserunt. Hoc autē indiculū sacramti ego bonefacius ep̄s manu ppria scripsi. atq; positū sup sacratissimū corpus tuū. ut supra legitur deo teste & iudice pfeci quod & conseruare pmitto.

Vos a paganis baptizatos ēē asseruisti.

Si ita habetur ut denuo baptizes in nomine scē trinitatis mandamus. Item.

De his uero dicimus qui patrē. matrē. frēm. aut sororem. occiderint ut toto uite sue tp̄r corpus non suscipiant dn̄icū. nisi sui tp̄ris exitu puiatico. Abstineant autem se & a carnis comestione. & potu uini donec aduixerint. Ieiunent secundum

& quartā & sextā feria. ut sic possit deflens diluere commissū scelus. Ut quociens epm̄ duo ul tres conueniant tecū ep̄u ut deo sit gratum qđ gerit' inter eos. conuenientib; ipsisq; p̄sentib; eū consecres. Item.

e homine qui a pontifice confirmat' fuerit denuo. tal reiteratio phibenda ē. In missarū autē sollēpniis. illud obseruandū ē. qđ dn̄s nr̄ ihc xpc sc̄is suis tribuit discipulis. accepit nāq; calicē & dat ei dicens. hic calix nouū testamtū est in meo sanguine. hoc facite quotiensq; sumitis in meam comemorationē. Unde congruū non ē. duos ul tres calices. in altari ponere cū missarū sollēpnia celebrant'. De immolaticiis autē escis consuluisti. si a fidelib; si sup̄ ductum fuerit uiuice crucis signū edi liceret an non. illud sufficit respondere qđ beat' paulus apl's dicit. Si quis dixerit q͞p hoc immolaticiū ē. nolite edere ppt eum qui indicauit. & ppt conscientiam.

b. m̄ zacariu

ntecessor etenī p decessoris nr̄i uenerande memorie gregorii. dū me indignū ordinauit. & p dicandū uerbū fidei germanicis gentib; misit. sacramto me constrinxit. ut canonicis & iustis prbis & epis. in uerbo in facto in omni sensu. adstipulator & adiutor fierē. Hoc autē cū diuina grā implere studui. falsos autē sacerdotes. hypocritas. & seductores poploꝝ. t corrigerē ad uiā salutis ut declinarē. & abstinerē a comunione ipsoꝝ. q ex parte seruaui. & ex parte custodire & implere n̄ potui. Dū uenissē ad p̄ncipē francoꝝ cogente ecclārū necessitate. cū tales ibi repperi quales nolui. ş tam in scā comunione corporis xpi ill communicaui..

eid. z. b. epo

i q̄s u epos qui de laicis p̄moti fuer'. & ante criminalib; causis obuoluti. celantes peccatū suū ordinati s̄t. post m̄ manifesta ē. eoꝝ iniq̄ actio.

hos sacerdotali habitu puatos. penitentie summittite. Non eni
odit ds peccante & confitente. sed peccante & negante.

...rex urbanus
P. hugoni abbati
cluniacensi.

otu facim dilectioni ure qd apud tracinense mariti
mam capanie ciuitate sce romane aeclie cardinales &
epi. portuensis uidelicet. tusculanensis. albane
sis cu aliis epis. numero sedecim. & abbatib; iiii. aliisq; con
plurib; uiris religiosis. post ieiuniu triduanu couenientes
cu supplicationib; magnisq; ad dm precib; uehementi instantes
sent. qd ego qq dignus non fui. tande me sibi quarto idus
marcii in pontifice elegerunt. Item

e me ita in omnib; confide. & crede sicut beatissimo dno
meo pp. gregorio. cui ex toto sequi uestigia cupiens. omnia
que respuit respuo. qd dampnauit insectatus insector. Que u rata
& catholica duxit amplector. & approbo. & ad postremum
in utraq; parte qualit ipse sensit. in omnib; omnino sentio atq;
consentio.

...illelmo
...s. b.

ilectissim filius nr iohs. insinuauit nob postulatio
ne tua & supplicatione hanc ee. ut tibi ex auctorita
te sedis aplice puilegia facerem. Sed qa in romana eccla
talis consuetudo n fuit. ut absenti alicui psone puilegiu fie
ret. nos antiqs & consuetudines & canonicas pcipue in primor
diis uris nullaten infringere. l mutare ulli gra possum.

...pi tracinens.

ulta uidem mala que mala non sunt. qa mala inten
cione n fiunt. Legim in actib; aplor qd beatus P. post
comune decretu non seruandę legis obseruatione se ipsi
dispensatione tantu. & obsoluti odii iudeor tantu uitandi
p loco & tepr simulauerit. Et paulus apls oportunitatis
causa discipulu circucidit. & se ipsu postmodu timens a iudeis
occidi.

ritu iudaico in templo purificauerit. v. bonizo

udiuimus unde contristati sumus.

plurimos uidelicet tam clericos quam laicos. de electione tua in placentinum episcopatum. dissentire et contra te uirasse. Volumus enim et amamus si fieri ullo modo canonice et pace ecclesie potest. electionem tuam permanere. et quantum in nobis est confirmare. v. her… cardin…

i potest fieri. ut in placentino episcopatu.

permaneat bonizo. quis non ab uniuersitate illius ecclesie neque a melioribus tam clericis quam laicis electus sit salua reuerencia ecclesie canonice et cum pace laudamus.

ubertinus episcopus qui multum in ecclesia laborasse dicitur.

si cum pace et cleri populique concordia fieri potest uolumus. et pro eius reuerencia desideramus. ut in episcopatu placentino. sicut olim electus est. sollempniter intronizetur.

oc tempore guimundus episcopus lc.

in auersana ciuitate preter consuetudinem ueterem a donno urbano papa. factus est. propter dissensionem neapolitane et capuane ecclesie. Inter quas lis fuerat utrilibet auersana deberet ecclesia subiacere. v. cle… ab…

atrem uestrum et coepiscopum nostrum Guimundum quem auctoritate beatorum apostolorum petri et pauli consilii nostri ordinatio ei ultra statuta sanctorum patrum in nimis prelaret propter discordiam que inter neapolitanam et capuanam ecclesiam saluo utrique iure uobis consecrauimus cum honore et reuerencia suscipite.

enerabilis uiri guimundi.

nunc confratris et coepiscopi nostri prudenciam ad omnia que uobis et heredibus uestris sunt utilia et honesta propter et

deuotā cognoscentes. q̄ que illi⁹ celebracionis consecratio ultra scōꝝ statuta patrū ꝑpt discordiā que int capuanā & neapolitanā ē. ecctiam ꝑcelaret. intuentes di clemenciā. & auctoritate beatoꝝ aptoꝝ cōfisi. manū ei consecrationis imposuim⁹. lt

oc tpr̄ anselm⁹ mediolanensis archiepc̄. quia ab uno tam̄ catholico fuerat epo cōsecrat⁹. assentientib; quib; aliis epis sed manū non imponentib; q̄ qd scismatici erant & a romano antistite excomunicati. Et qr post electionē canonicā a rege baculū susceperat p legatū sedis aptice depositus ē. Cūq; mox mutato habitu in cenobio scissime uixisset. necessitate cogente eccte p donnū urbanū pp. ad epatū redire ꝑcept⁹ ē & cōpuls⁹. eiq; atq; romane eccte sacram̄tū p more iurauit epoꝝ. Cui post palliū suppliciē expetenti ab eod dno urbano cū hac epta missū ē & p hermannū cardi. lem. R. eccte pbrm ꝑsentatū eod archiepo cū omni mediolanensis popli multitudine. extra portas obuiā concurrente.

icut piū & laudabile dixim⁹.

fr̄ in xpo k̄me qd spūali desidio & intencione secretiois uite pastoral cure ponda subterfugere uoluisti. ta nichilomin⁹ in mō multo poci⁹ dignū & ꝓbabile iudicauim⁹. q̄ amore beati. p. & uirtute obediencie ad eād redire humilit̄ obedisti. lt.

os de reuisione tua ad modū gratulantes. et fr̄nitatē tuā in xpo plurimū salutantes. ac patne sollicitudinis erga te. officiū ꝑsoluentes. ex auctoritate scōꝝ aptoꝝ. p. & p. q̄b; licet indigni deseruim⁹. integritatē tibi toci epal officii restituim⁹ in consecrationib; uidelicet

uidelicet episcoporum et ordinationibus ecclesiarum. quae ad episcopalis uirtutis
et officium attinet. id est scilicet strenue peragendum et
plenius exequendum pallium fraternitati tuae per consuetudinem
romanae ecclesiae quae nulli hoc dignitatis genus
nisi presenti concedit: tuis litteris exoratam apostolicae sedis benedictione transmittimus.

v. dero med.

ctos namque qui sit picti-

a romana dissentire ecclesia quante salutis exposito eius ecclesie pacifice atque humiliter obedire. Teste nimirum clarissimo xpi candelabro patre uidelicet uiro sanctissimo ambrosio hereticum esse constat qui a romane fuerit ecclesie compage seiunctus.

xp senti dispositionis nostre constitucione comparatu abi sit. quia quod de auersani consecratione episcopi gessimus non ira non odio sed equitate dictante: cogente necessitate peregimus. ne scilicet usque ad questionis huius definitionem eius consecratio differretur. talem uirum a nobis electum ecclesia auersana amitteret.

v. neo

v. gumu

up aute uenerabil

frater noster iohannes archiepiscopus neopolitanus archidiaconum suum misit ad nos cum legato karissimi filii nostri salernitani principis et amalphitani ducis suppliciter postulans ut sibi tandem auersane ecclesie possessio redderetur. Nos habito cum fratribus nostris et cum romanis ducibus super hac questione consilio. diu causam euentilauimus. Tandem omnium consensu unanimi quia sic et scripta canonum et sacre romane legis expetebat auctoritas. ad finem hanc indaginis nostre summa peruenit. et humilitatis nunc gratia exigente possessionis ei reddemus inuestituram. cui eam non iudiciario ordine sed potestate auctoritatis romane propter suam negligentiam iusticia

dictante ademeramus. Alias quippe ad iudicium reuo
cari canonice non ualeret. nisi ei tot iam annis habi
guimundo episcopo — ta possessio redderetur.

[Q]uare quod super ricardo burrelli filio uestra fraternitas egis
se innotuit: pro zelo dei et animarum caritate lau
damus. sed non adeo timendum. non adeo uobis est ab
eius elemosinis abstinendum. Iccirco quippe nostre fidei par
tes beatus leo doctor egregius quibus inquit uiuis non
comunicauimus nec mortuis comunicare debemus.
Constat ergo quoniam quibus uiuis ut exposito loquimur
comunicamus mortuis quoque comunicare possumus.
Nos plane inter duo opugnantia positi. impiis quidem
et scismaticis comunicare nullo modo possumus. Istis
autem licet peccatoribus et predonibus dispensatiue pro tempore
comunicamus. quia et hactenus ecclesiam sustentauerunt:
et se fideliores in postmodum pollicentur. Alioquin opor
tet nos de his mundi partibus exire. Sub qua etiam
sponsione nos eis nuper in beati petri natalicio absolu
tionem indulsimus. Quia ergo predictus uir neque nomina
tiue excomunicatus neque comunicans excomunica
tis obiit. sed in domini sui fide atque seruicio licet uobis
eius dispensatiue idem. quod diu eos nostri parimus comunicare.
helemosinis et defuncti animam xpiane religionis
moribus adiuuare.

[H]oc tempore toletanus archiepiscopus romam ad dominum papam
ueniens bnardus ei pro episcoporum more iurauit. pallium
et priuilegium accepit. regnique hispanarum primas in
stitutus est. Tunc et in galicia omnis dyocesis sancti iacobi
ab omni officio excomunicata diuino quia sancti iacobi
adefonso. — episcopus in regis carcere depositus fuerat.

145

ernardo epo

pallui contradentes. p̄uilegiūq; toletane eccl̄ie antique maiestatis indulsim⁹. Ipsū eni inco tis hispanarū regnis p̄mate statuim⁹. & q̄cq̄d tole tana eccl̄a antiq̄t⁹ noscit̄ habuisse: nunc q̄q; ex ap̄lice sedis lib̄alitate inposterū habere censuim⁹.

...itea ū laudū tuarū p̄conia.

p̄uenit ad aures nr̄as q̄d gui dolore audire nequim⁹ ep̄m scilicet sc̄i iacobi a te captū. & incaptione ab e piscopali dignitate depositū. q̄d canonib; noueris omnino contr̄iū & catholicis aurib; n̄ferendū.

uditū ur̄m

nup ex partib; ur̄is rumor nefandissim⁹ p̄culit. q̄ uidelicet ep̄o ur̄o capto & in uincul̄ posito ac depo sito aliū in loco ei⁹ uob̄ passi fueritis supponi. q̄d oī aduersū iusticię pati nos minime credidistis. q̄ locū defendende iusticie retinem⁹ indigni. Tantū ḡ facim⁹ deo canonib; q; p̄r sū aduersū. ex dī & canonū auctoritate cohibentes uob̄ omib; p̄cipiendo p̄cipim⁹. ne ullā ultra inuasori illi obedientiā deferatis. P̄terea omi iure eccl̄e diuina omia officia interdicim⁹. p̄ter baptismū & consignationes infantū. & penitentias & obsequia mortuor̄. Tandiu aut̄ ab omib; p̄t hec diui nis mist̄is abstinebitis donec eductus e uincul̄ ep̄s. dig nitati p̄stine restituat̄. & sic corā uobis iudicandus & ca nonice disquirendus adueniat.

uenit ad aures nr̄as q̄d uehementi animū merore compleuit. te scilicet contra omne ius & fas ep̄atū sc̄i iacobi ep̄o capto & in uinculis posito ac deposito in uasisse: q̄ q̄a scis canonib; omnino contrariū & omino

v. clero a p̄lo

v. p̄te m̄